

Vlaams
Parlement

ingediend op **21** (2019-2020) – Nr. 1
18 november 2019 (2019-2020)

Toelichtingen

bij de begroting 2020

Meerjarenraming 2019-2024

Inhoudstafel

1.	INLEIDING	4
2.	DE MIDDELENBEGROTING	6
2.1.	Totale middelen	6
2.2.	Opcentiemen en dotaties Gewest	8
2.2.1.	Bruto opcentiemen	8
2.2.2.	Toegewezen gedeelte van de PB	12
2.3.	Dotaties Gemeenschap	12
2.3.1.	Toegewezen gedeelte van de BTW	12
2.3.2.	Toegewezen gedeelte van de PB	12
2.3.3.	Andere federale dotaties	12
2.4.	Samenvattend overzicht: gewestelijke opcentiemen en gewest- en gemeenschapsmiddelen BFW	13
2.5.	Specifieke dotaties vanwege de federale overheid	16
2.6.	Gewestelijke belastingen	17
2.7.	Toegewezen ontvangsten	19
2.8.	Andere ontvangsten	19
2.9.	Lotto-middelen	20
2.10.	Te consolideren instellingen	20
3.	DE UITGAVENBEGROTING	22
3.1.	Inleiding	22
3.2.	Bespreking	22
3.2.1.	Indexatie bij constant beleid inzake huidige bevoegd- heden	22
3.2.2.	Andere kostendrijvers of budgettaire engagementen bij constant beleid inzake huidige bevoegdheden: Toelichting per beleidsdomein	23
3.2.3.	De globale evolutie van de beleids- en betaalkredieten bij constant beleid inzake huidige bevoegdheden	34
3.2.4.	De beleids- en betaalkredieten verdeeld over de 12 beleidsdomeinen bij constant beleid inzake huidige bevoegdheden	35
4.	HET VORDERINGENSALDO BIJ ONGEWIJZIGD BELEID	37
5.	BEGROTINGSMAATREGELEN EN NIEUW BELEID	39
5.1.	Inleiding	39
5.2.	Fiscaliteit – hervormingen	39
5.3.	Efficiëntie en kerntaken	41
5.4.	Mildere groei- en innovatiepaden	41
5.5.	Punctuele maatregelen	42
5.6.	Nieuwe beleidsimpuls	43
5.7.	Vorderingensaldo bij ongewijzigd beleid en na begrotings- maatregelen en nieuw beleid – synthese	44

Lijst met Tabellen

Tabel 1-1: Extra investeringen Vlaamse Overheid meerjarenraming 2020 - 2024	4
Tabel 2-1: Verwachte inflatie en economische groei in de periode 2019-2024	6
Tabel 2-2: Grote rubrieken van de ESR-ontvangsten (in duizend euro)	7
Tabel 2-3: Gecumuleerde impact Tax Shift en andere federale maatregelen op Vlaamse opcentiemen in lopende prijzen (in miljoen euro)	9
Tabel 2-4: Raming van de voorschotten	10
Tabel 2-5: Bruto-opcentiemen volgens HRF-methode (in duizend euro).....	11
Tabel 2-6: Bruto aanvullende belasting op de PB en Toegewezen Gedeelte van de PB en de BTW (in duizend euro)	14
Tabel 2-7: Specifieke dotaties vanwege de federale overheid (in duizend euro)	16
Tabel 2-8: Gewestelijke belastingen bij constant beleid (in duizend euro)	18
Tabel 2-9: Te consolideren instellingen (in duizend euro)	20
Tabel 3-1: Indexparameters	22
Tabel 3-2: Cumulatief effect indexatie op beleidskredieten t.o.v. begrotingsopmaak 2020 (in duizend euro)	23
Tabel 3-3: Beleidskredieten per beleidsdomein bij constant beleid (in duizend euro) ...	35
Tabel 3-4: Betaalkredieten per beleidsdomein bij constant beleid (in duizend euro)	36
Tabel 4-1: Vorderingsaldo bij constant beleid en reeds voorziene maatregelen 2019-2024 (in duizend euro)	38
Tabel 5-1: Overzicht begrotingsmaatregelen (in duizend euro)	39
Tabel 5-2: Fiscaliteit hervormingen.....	39
Tabel 5-3: Fiscaliteit – nieuwe beleidsinitiatieven	40
Tabel 5-4: Efficiëntie en kerntaken	41
Tabel 5-5: Milderende groeipaden	41
Tabel 5-6: Punctuele maatregelen	42
Tabel 5-7: Nieuwe beleidsimpulsen - synthese	43
Tabel 5-8: Vorderingsaldo bij ongewijzigd beleid en na begrotingsmaatregelen en nieuw beleid – synthese (in duizend euro)	44
Tabel B-1: Volledig parameteroverzicht.....	45
Tabel B-2: Raming van de voorschotten.....	49
Tabel B-3: Raming van de afrekeningen.....	50
Tabel B-4: Bruto-opcentiemen volgens HRF-methode (in duizend euro).....	56

Lijst met Figuren

Figuur 2-1: Evolutie fiscale autonomie ten opzichte van totale middelen tussen REA 2014 en 2024	8
Figuur 3-1: Beleids- en betaalkredieten (in miljard euro).....	34

1. INLEIDING

We gaan met deze regering voor gezonde overheidsfinanciën en schuiven geen lasten door naar toekomstige generaties. We willen besturen als een goede huisvader. Dat verhindert niet dat we willen investeren in infrastructuur en mensen. Een regering die niet alleen haar spieren versterkt maar ook haar hart laat spreken. Naast investeringen in sociale woningen en een Vlaamse jobbonus, realiseren we de komende jaren ook een fors groeipad voor de grote uitdagingen in Welzijn, zoals de betaalbaarheid van woonzorgcentra, de werkdruk voor het personeel, de wachtlijsten voor een persoonsvolgend budget voor mensen met een beperking, extra capaciteit in de kinderopvang, de jeugdhulp, de geestelijke gezondheidszorg, preventie en vaccinatie, etc.

De Vlaamse regering zal ook het basisonderwijs verder versterken, de hogescholen wat extra zuurstof geven, het lerarentekort aanpakken en het beroep van leraar opnieuw aantrekkelijker maken. Tegelijk investeren we fors in de bouw van extra capaciteit in het secundair onderwijs alsook in infrastructuur voor het hoger onderwijs. In samenwerking met de private sector verhogen we de inspanningen voor Onderzoek, Ontwikkeling en Innovatie zodat we de 3%-norm realiseren. Vlaanderen moet bij de innovatieleiders in Europa behoren.

Deze Vlaamse Regering heeft steile ambities en wil meer dan ooit een investeringsregering zijn. Van bij de start zal de Vlaamse Regering een antwoord bieden op een aantal grote maatschappelijke noden en het investeringsritme verder verhogen.

Het investeringsniveau is de afgelopen jaren gestegen en zal nog verder toenemen onder deze regering. We bewandelen hiervoor twee sporen: enerzijds zullen we als overheid zelf investeren in infrastructuur en in mensen, anderzijds geven we de lokale besturen marge om te investeren.

Tabel 1-1: Extra investeringen Vlaamse Overheid meerjarenraming 2020 - 2024

Extra investeringen Vlaamse Overheid	(in miljoen euro)	2020	2021	2022	2023	2024	TOT
MOW		40	75	120	170	230	635
Scholenbouw (incl. huursubsidies)		25	50	75	145	205	500
Infrastructuur voor O&O (o.a. SOC's, speerpuntclusters en hoger onderwijs)		10	25	40	45	75	195
Culturele topinfrastructuur		15	15	15	20	30	95
Onroerend erfgoed		10	10	20	20	20	80
Ziekenhuizen		0	10	10	20	20	60
Sport (bovenlokaal en topsport)			10	10	15	20	55
IT-investeringen VRD II			5	10	15		30
TOTAAL EXTRA INVESTERINGEN		100	200	300	450	600	1.650

Want naast de investeringen door de Vlaamse Overheid versterken we ook de financiële armslag en investeringsruimte van onze lokale besturen via de financiering van de helft van de responsabiliseringsbijdrage voor de pensioenfactuur, via een nieuwe financiële stimulans voor lokale besturen om maximaal open ruimte te vrijwaren én behouden we de groeinorm van 3,5% in het gemeentefonds. Daardoor krijgen de lokale besturen bovenop de groei van het gemeentefonds een injectie die oploopt tot meer dan 400 miljoen euro in 2024 die kan worden aangewend voor lokale noden, dicht bij de burger. Cumulatief over de periode 2020-2024 gaat het om een injectie van 1,4 miljard euro.

We voeren tegelijk een belangrijke Vlaamse belastinghervorming door zonder de globale belastingdruk te laten toenemen. We mikken daarbij voornamelijk op het meer lonend maken van een inkomen uit arbeid. Daartoe opteert de Vlaamse Regering ervoor om de

begrotingsimpact van de federale maatregelen op de Vlaamse begroting niet tegen te draaien, maar maximaal uitvoering te geven aan de federale Tax Shift. Ook komt er een extra stimulans via een jobbonus voor de laagste inkomens uit arbeid. Ten slotte laten we mensen genieten van fiscale voordelen op het moment in hun leven dat ze deze het meest nodig hebben.

Voor besparingen kijken we in de eerste plaats naar de overheid zelf. We voeren een grondige efficiëntie-oefening uit op alle entiteiten van de Vlaamse overheid waarbij we onze leidende ambtenaren responsabiliseren en focussen op onze kerntaken. We vragen diezelfde efficiëntie-oefening ook aan een reeks gesubsidieerde sectoren in de samenleving. Bovendien maken we in alle inhoudelijke domeinen specifieke keuzes om middelen te verschuiven naar de meest prioritaire maatschappelijke noden in die domeinen en milderen we enkele automatische groeipaden. Als we met z'n allen inspanningen leveren, creëren we zo de nodige zuurstof om Vlaanderen te laten excelleren.

In deze meerjarenraming wordt de begrotingsopmaak 2020 in meerjarig perspectief geplaatst. Er wordt tevens inzichtelijk gemaakt wat de stand van zaken met betrekking tot het lopende jaar is. De raming vertrekt van constant beleid, de budgettaire engagementen bij ongewijzigd beleid worden doorgetrokken, naar analogie met voorgaande meerjarenramingen.

In hoofdstuk twee wordt de evolutie inzake de ontvangsten besproken. In het volgende hoofdstuk komt de uitgavenzijde aan bod. Per beleidsdomein worden de belangrijkste veranderingen toegelicht. Hoofdstuk vier geeft overzichtelijk de evolutie van het vorderingensaldo weer. Vervolgens komen in hoofdstuk vijf de afgesproken begrotingsmaatregelen en nieuwe beleidsimpulsen terug. Op het einde van dit hoofdstuk wordt de evolutie van het vorderingensaldo bij constant beleid afgezet tegenover het vorderingensaldo inclusief de afgesproken maatregelen. Zo wordt transparant weergegeven hoe de meerjarenraming evolueert bij ongewijzigd beleid en onder nieuw beleid.

2. DE MIDDELENBEGROTING

2.1. Totale middelen

Tabel 2-1 toont een overzicht van de verwachtingen inzake inflatie en economische groei die bij de begrotingsopmaak 2020 en de meerjarenraming gebruikt worden om de opcentiemen en het toegewezen gedeelte van de BTW en de personenbelasting (PB) te ramen. Het betreft de parameters van de Economische Begroting van 5 september 2019 (begrotingsopmaak 2020) en van de Regionale Economische Vooruitzichten van 12 juli 2019 (meerjarenraming). Voor een volledig overzicht van de hier gehanteerde parameters verwijzen we naar Bijlage I. Behalve de klassieke parameters van inflatie en economische groei, spelen ook de fiscale capaciteit van de gewesten en gemeenschappen en het aantal leerlingen en min 18-jarigen van de gemeenschap, het aantal 0- tot en met 18-jarigen en het aantal 80-plussers een belangrijke rol bij de berekening van de middelen toegewezen vanuit de Bijzondere Financieringswet. Bovendien wordt de fiscale capaciteit vanaf het aanslagjaar 2015 ook geïnterpreteerd als de regionale opdeling van de opbrengst van de federaal gebleven personenbelasting. Voor het begrotingsjaar 2020 wordt dus de fiscale capaciteit met betrekking tot het aanslagjaar 2019 toegepast.

In vergelijking met de begrotingsopmaak 2020 worden zowel de verwachte inflatie als de economische groei naar boven bijgesteld.

Tabel 2-1: Verwachte inflatie en economische groei in de periode 2019-2024

	BO 2020		2021	2022	2023	2024
	2019 vermoedelijk	2020 initieel				
Inflatie (CPI)	1,50%	1,40%	1,60%	1,80%	1,80%	1,90%
Economische groei (BBP)	1,10%	1,10%	1,40%	1,30%	1,20%	1,20%

Bron: Federaal Planbureau

Voor het begrotingsjaar 2020 worden de ESR gecorrigeerde ontvangsten op 45,7 miljard euro geraamd. De jaren nadien nemen de ESR gecorrigeerde ontvangsten toe van 46,9 miljard euro in 2021 tot 50,7 miljard euro in 2024.

Voor de jaren 2021 tot en met 2024 worden de cijfers in rekening gebracht zoals ze in meerjarig perspectief in constant beleid worden voorzien. Beleidsmaatregelen die bij de begrotingsopmaak 2020 werden genomen worden als constant beleid beschouwd in de volgende jaren. Bijgevolg worden de wijzigingen tijdens de begrotingsjaren 2021 en volgende ten opzichte van de begrotingsopmaak 2020 als nieuwe beleidsmaatregelen beschouwd.

De nieuwe beleidsmaatregelen worden in een afzonderlijk hoofdstuk voorgesteld.

Tabel 2-2 geeft in grote rubrieken een overzicht van de ESR gecorrigeerde middelen voor de begrotingsjaren 2019 en volgende.

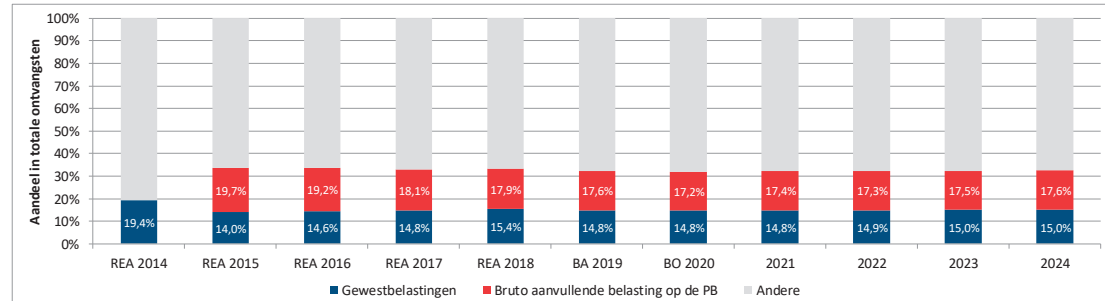
Tabel 2-2: Grote rubrieken van de ESR-ontvangsten (in duizend euro)

	BO 2019	BA 2019	BO 2020	2021	2022	2023	2024
Bruto aanvullende belasting op de PB	7.871.740	7.920.717	7.866.137	8.155.318	8.322.615	8.605.398	8.897.952
Gewestmiddelen BFW	2.510.524	2.487.003	2.514.125	2.518.120	2.515.599	2.506.996	2.496.794
Gemeenschapsmiddelen BFW	23.336.702	23.114.284	23.548.811	24.292.712	25.014.097	25.699.649	26.438.725
Specifieke dotaties BFW	98.960	98.786	99.739	101.542	103.456	105.401	107.487
Gewestelijke belastingen	6.768.259	6.672.461	6.754.310	6.954.043	7.148.449	7.369.790	7.602.858
Eigen niet-fiscale, toegewezen ontvangsten	531.579	565.513	548.209	566.597	557.956	570.075	598.451
Eigen niet-fiscale, niet toegewezen ontvangsten	201.863	250.521	282.188	286.076	290.236	305.403	402.580
Lotto gelden	30.155	30.155	30.155	30.155	30.155	30.155	30.155
Instellingen consolidatiekring	3.906.016	3.991.013	4.031.118	4.043.727	4.073.266	4.071.004	4.079.024
TOTAAL	45.255.799	45.130.453	45.674.792	46.948.289	48.055.829	49.263.871	50.654.026
w.o. bijdrage pendeldotatie	0	0	0	0	0	0	0
w.o. bijdrage sanering globale overheidsfinanciën	-1.694.974	-1.683.140	-1.713.166	-1.757.118	-1.801.799	-1.846.425	-1.893.558
w.o. bijdrage vergrijzingskost	-111.065	-103.006	-125.926	-163.951	-201.317	-237.525	-276.196
w.o. responsabiliseringsbijdrage	-121.735	-121.735	-131.054	-211.504	-291.492	-377.493	-469.578
Totaal bijdragen	-1.927.774	-1.907.881	-1.970.146	-2.132.573	-2.294.608	-2.461.443	-2.639.332

Bron: departement FB

Door de zesde staatshervorming is er een stijging van de Vlaamse fiscale autonomie, die gevormd wordt door de opbrengsten uit de gewestelijke belastingen enerzijds en de gewestelijke opcentiemen anderzijds. Figuur 2-1 toont dat deze autonomie in 2014 19,4% bedroeg. In 2024 bereikt de fiscale autonomie bij constant beleid 32,6%.

Figuur 2-1: Evolutie fiscale autonomie ten opzichte van totale middelen tussen REA 2014 en 2024

Bron: departement FB

2.2. Opcentiemen en dotaties Gewest

De gewestmiddelen worden in 2020 op 10.380.262 duizend euro geraamd, inclusief een negatieve afrekening van -9.017 duizend euro. Tijdens de volgende begrotingsjaren evolueren de gewestmiddelen van 10.673.438 duizend euro in 2021 tot 11.394.746 duizend euro. Een gedetailleerd overzicht is opgenomen in Tabel 2-6.

2.2.1. Bruto opcentiemen

De raming van de gewestelijke bruto-opcentiemen is ook in meerjarig perspectief gebaseerd op de HRF-methode. De HRF-methode die in Bijlage II gedetailleerd wordt beschreven, houdt rekening met de in het begrotingsjaar T te ontvangen voorschotten met betrekking het aanslagjaar T en met de kasmatige afrekeningen die betrekking hebben op aan T voorafgaande aanslagjaren.

De raming van de voorschotten van de bruto-opcentiemen vertrekt van cijfers voor het aanslagjaar 2020 die door de FOD Financiën per 19 september 2019 ter beschikking werden gesteld. Verder wordt de belasting Staat voor de aanslagjaren 2021 en volgende per gewest bekomen door de belasting Staat voor het aanslagjaar 2020 aan te passen aan de CPI, de evolutie per gewest van de reële loonevolutie zoals voorzien in de Regionale Economische Vooruitzichten van het Federaal Planbureau van 12 juli 2019 en de elasticiteit per gewest ten opzichte van de inkomensevolutie. Voor het Vlaams Gewest wordt er uitgegaan van een elasticiteit gelijk aan 1,33. Deze coëfficiënt wordt tevens door de FOD Financiën gehanteerd bij de ramingen van de federale begrotingsopmaak 2020.

De parameter "belasting Staat" is van belang met het oog op de raming van de opcentiemen voor de aanslagjaren 2020 en volgende. Voor de raming van de belasting Staat van het aanslagjaar 2020 baseert de FOD Financiën zich op de realisatiecijfers per 30 juni 2019 van de kohieren met betrekking tot het aanslagjaar 2018. De gewone aanslagtermijn met betrekking tot het aanslagjaar 2018 is immers per 30 juni 2019 verstreken waardoor de realisatiecijfers van het laatstbedoelde aanslagjaar beschikbaar zijn.

De raming van de belasting Staat en de bruto-opcentiemen houdt ook rekening met de effecten van de Tax Shift en de andere federale maatregelen over de betrokken

aanslagjaren. Tabel 2-3 toont de gecumuleerde impact van de federale Tax Shift en de andere federale maatregelen op de Vlaamse opcentiemen, berekend conform de HRF-methodologie. Het dient benadrukt dat de Vlaamse begroting de verwachte minderontvangsten als gevolg van de federale maatregelen in de personenbelasting absorbeert. De negatieve impact van de federale maatregelen op de Vlaamse begroting wordt ook in meerjarig perspectief niet tegengedraaid maar komt volledig ten goede aan de belastingbetalers. In de begroting 2020 loopt de belastingverlaging reeds op tot 820,3 miljoen euro. De jaren nadien stijgt de impact door naar 935,5 miljoen euro in 2024.

Tabel 2-3: Gecumuleerde impact Tax Shift en andere federale maatregelen op Vlaamse opcentiemen in lopende prijzen (in miljoen euro)

		AJ 2016	AJ 2017	AJ 2018	AJ 2019	AJ 2020
Impact TS I	(1)	-70,3	-146,4	-153,0	-159,2	-165,7
Impact TS II	(2)	0,0	-178,9	-186,9	-404,3	-634,4
Totaal TS I & II : delta opcentiemen	(3)=(1)+(2)	-70,3	-325,3	-339,9	-563,6	-800,1
Federale maatregelen excl TS	(4)	13,7	14,7	15,4	15,2	-20,2
Totale delta opcentiemen	(5)=(3)+(4)	-56,6	-310,7	-324,5	-548,4	-820,3

		AJ 2021	AJ 2022	AJ 2023	AJ 2024
Impact TS I	(1)	-171,2	-176,7	-182,7	-189,0
Impact TS II	(2)	-655,2	-676,3	-699,5	-723,5
Totaal TS I & II : delta opcentiemen	(3)=(1)+(2)	-826,4	-853,0	-882,2	-912,5
Federale maatregelen excl TS	(4)	-20,9	-21,5	-22,3	-23,0
Totale delta opcentiemen	(5)=(3)+(4)	-847,3	-874,6	-904,5	-935,5

Bron: basisgegevens FOD Financiën, simulatie departement FB

De voorschotten van de bruto opcentiemen voor 2020 worden, rekening houdend met de van toepassing zijnde voorschottenpercentages, geraamd op 7.745.999 duizend euro. De jaren nadien nemen de voorschotten, bij constant beleid, toe van 8.000.343 duizend euro in 2021 tot 8.832.291 duizend euro in 2024. Rekening houdend met de voorschotten fiscale uitgaven, ook met het relevante voorschottenpercentage, krijgen we de voorschotten in netto-opcentiemen. Bemerk dat de fiscale uitgaven die naar aanleiding van de zesde staatshervorming zijn geregionaliseerd, in de Vlaamse begroting niet als een minderontvangst maar als een uitgave worden begroot. Om de verwerking van de ramingen te laten aansluiten op de raming van de bruto-opcentiemen, worden voor de fiscale uitgaven enkel de voorschotten geraamd. Iedere afrekening op de fiscale uitgaven wordt immers verwerkt bij de bruto-opcentiemen¹.

We merken ten slotte op dat de raming van de bruto-opcentiemen² voor het aanslagjaar 2020 ook rekening houdt met de Vlaamse beleidsmaatregelen om meer Vlamingen aan een job te helpen. De impact van de Vlaamse beleidsmaatregelen op de bruto-opcentiemen wordt in 2020 op 10,6 miljoen euro geraamd. De voorliggende meerjarenraming neemt dit bedrag reeds op in de raming van de voorschotten met betrekking de aanslagjaren 2020 en volgende.

¹ De verwerking van de afrekeningen m.b.t. het aanslagjaar T gebeurt in de begrotingsjaren volgend op het jaar T.

² De raming van de Vlaamse bruto-opcentiemen gebeurt op basis van de herziene autonomiefactor (van 25,990% tot en met aanslagjaar 2017 naar 24,957% vanaf aanslagjaar 2018) en de hiermee gepaard gaande verlaging van het opcentiementarief (van 35,117% naar 33,257%). De Vlaamse Regering heeft met andere woorden de verlaging van de autonomiefactor, wat het regionaal aandeel in de personenbelasting is, niet tegengedraaid (althoewel zij hiervoor de bevoegdheid heeft).

Tabel 2-4: Raming van de voorschotten

		AJ 2019	AJ 2020	AJ 2021	AJ 2022	AJ 2023	AJ 2024
Federaal voorschottenpercentage VS%	(1)	99,37%	99,45%	99,45%	99,45%	99,45%	99,45%
Voorschotten bruto-opcentiemen (bij BC; aan 100%)	(2)	7.705.756	7.778.160	8.033.911	8.292.726	8.576.729	8.870.459
Maatregel OPC: +30.000 VL aan het werk	(3)		10.678	10.678	10.678	10.678	10.678
Verhoogde voorschotten bruto-opcentiemen (bij BC; aan 100%)	(4)=(3)+(2)+(1)	7.705.756	7.788.837	8.044.589	8.303.404	8.587.407	8.881.137
Voorschotten bruto-opcentiemen (bij BC; aan VS%)	(5)=(4)*(1)	7.657.210	7.745.999	8.000.343	8.257.735	8.540.176	8.832.291
Voorschotten fiscale uitgaven (bij BC; aan 100%)	(6)	1.763.491	1.819.877	1.721.370	1.714.180	1.710.920	1.714.715
Voorschotten fiscale uitgaven (bij BC; aan VS%)	(7)=(6)*(1)	1.752.381	1.809.868	1.711.902	1.704.752	1.701.510	1.705.284
Voorschotten netto opcentiemen (aan VS%)	(8)=(5)-(7)	5.904.829	5.936.131	6.288.441	6.552.983	6.838.666	7.127.007

Bron: FOD Financiën, departement FB; AJ2019: ramingen bij BC 2019; AJ2020: ramingen bij BO2020

Vervolgens worden de kasmatige afrekeningen van de netto-opcentiemen geraamd. Ook de raming van de kasmatige afrekeningen is gebaseerd op de door de FOD Financiën ter beschikking gestelde gegevens, maar hier betreft het de bij de federale begrotingsopmaak 2020 geactualiseerde gegevens voor alle betrokken aanslagjaren, aangevuld voor de daaropvolgende aanslagjaren met de ramingen van de bruto-opcentiemen en fiscale uitgaven zoals supra beschreven. Aangezien de federale ramingen telkens betrekking hebben op de kohieren van de gewone aanslagtermijn (= kohieren tot en met juni van het jaar aanslagjaar T+1), houdt de voorliggende meerjarenraming van de afrekeningen ook rekening met een beperkt bedrag aan kohieren die buiten de gewone aanslagtermijn ingekohierd worden (de zogenaamde staartkohieren).

De kasmatige afrekening wordt bekomen door per aanslagjaar en per begrotingsjaar het verschil te maken tussen enerzijds de gerealiseerde of geraamde voorfinanciering³ tot en met december van het jaar T en de gerealiseerde of geraamde ontvangen bedragen tot en met februari van begrotingsjaar T+1, en anderzijds de voorschotten (al dan niet verhoogd met de reeds aangerekende afrekeningen). Het verschuiven met 2 maanden heeft te maken met de betaaltermijn van 2 maanden na het ontvangen van het kohier.

Finaal worden de volgens de HRF-methode aanrekenbare ontvangsten bekomen door de som te maken van de voorschotten en de kasmatige afrekeningen die zich in hetzelfde begrotingsjaar situeren. Op deze wijze bedragen de aanrekenbare bruto-opcentiemen van het begrotingsjaar 2024 8.897.952 duizend euro en zijn samengesteld uit voorschotten (8.832.291 duizend euro) en afrekeningen (668 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2020; 5.192 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2021; 28.730 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2022 en 31.071 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2023).

Tabel 2-5: Bruto-opcentiemen volgens HRF-methode⁴ (in duizend euro)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Voorschotten bruto-opcentiemen AJ	7.657.210	7.745.999	8.000.343	8.257.735	8.540.176	8.832.291
Afrekeningen AJ 2015	643					
Afrekeningen AJ 2016	4.807	646				
Afrekeningen AJ 2017	25.741	4.851	651			
Afrekeningen AJ 2018	232.316	25.782	4.854	652		
Afrekeningen AJ 2019		88.858	26.150	4.923	661	
Afrekeningen AJ 2020			123.319	26.437	4.977	668
Afrekeningen AJ 2021				32.868	27.580	5.192
Afrekeningen AJ 2022					32.004	28.730
Afrekeningen AJ 2023						31.071
Totaal volgens HRF definitie	7.920.717	7.866.137	8.155.318	8.322.615	8.605.398	8.897.952

Bron: FOD Financiën, departement FB

³ Het luik voorfinanciering heeft betrekking op de bedrijfsvoorheffing en de voorafbetalingen die in de ingekohierde bedragen begrepen zijn. De voorfinanciering wordt geacht te zijn ontvangen in de maand waarin de aanslag gevestigd werd (= maand van inkohiering). De al dan niet betaling van de belastingschuld door de belastingplichtige heeft geen impact op de aanrekening van de voorfinanciering. Het luik ontvangen bedragen heeft betrekking op de effectieve betaling van de belastingschuld door de belastingplichtige. In geval van een negatieve belastingschuld gaat het om een teruggave door de fiscus.

⁴ De HRF-methode houdt uiteindelijk ook rekening met een verondersteld inningspercentage (hier: 99,66% voor aanslagjaar 2015; 99,79% voor aanslagjaar 2016 en 99,65% voor de volgende aanslagjaren).

2.2.2. Toegewezen gedeelte van de PB

Het toegewezen gedeelte van de PB bestaat sinds 2015 uit drie componenten: (1) de middelen voor de bijkomende gewestelijke bevoegdheden, (2) de middelen voor de arbeidsmarktbevoegdheden en (3) de middelen voor de fiscale uitgaven. Daarnaast wordt ook het gewestelijk deel van het overgangsmechanisme onder deze categorie van ontvangsten gerapporteerd. Tot slot wordt het toegewezen gedeelte van de PB nog verminderd met de responsabiliseringsbijdrage (voor het gewest en de gemeenschap samen). De Algemene Toelichting bij de begrotingsaanpassing 2019 en begrotingsopmaak 2020 bevat een omstandige uiteenzetting van deze middelen.

De totaliteit van de supra vermelde ontvangsten bedraagt 2.518.120 duizend euro in 2021. Tegen 2024 is dit bedrag gedaald tot 2.496.794 duizend euro. De daling is het resultaat van een tegengestelde evolutie. Enerzijds kennen de drie componenten een normaal aangroepatroon zoals voorzien in de Bijzondere Financieringswet; anderzijds wordt dit aangroepatroon gecompenseerd door de sterkere (negatieve) evolutie van de responsabiliseringsbijdrage.

2.3. Dotaties Gemeenschap

De gemeenschapsmiddelen worden in 2020 op 23.548.811 duizend euro geraamd, inclusief een negatieve afrekening van -39.557 duizend euro. Tijdens de volgende begrotingsjaren evolueren de gemeenschapsmiddelen van 24.292.712 duizend euro in 2021 tot 26.438.725 duizend euro. Een gedetailleerd overzicht is opgenomen in Tabel 2-6.

2.3.1. Toegewezen gedeelte van de BTW

Het toegewezen gedeelte van de BTW bestaat sinds 2015 uit vier componenten: (1) de basis BTW-dotatie zoals die voor de zesde staatshervorming bestond, (2) een specifiek gedeelte van de bijkomende BTW-Lambermontmiddelen, (3) de dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld, en (4) een recurrente verhoging met 158,5 miljoen euro ter financiering van enkele overgedragen bevoegdheden. De Algemene Toelichting bij de begrotingsaanpassing 2019 en begrotingsopmaak 2020 bevat een omstandige uiteenzetting van deze middelen.

In 2021 worden de bedoelde middelen op 10.336.206 duizend euro geraamd. In 2024 loopt dit bedrag op tot 11.391.333 duizend euro.

2.3.2. Toegewezen gedeelte van de PB

Het toegewezen gedeelte van de PB bestaat sinds 2015 uit drie componenten: de basis PB-dotatie zoals die voor de zesde staatshervorming bestond, het restant van de bijkomende BTW-Lambermontmiddelen en een recurrente inhouding ad 356,3 miljoen euro ter sanering van de openbare financiën. In 2016 werd een bijkomende recurrente inhouding van 356,3 miljoen euro in rekening gebracht.

In 2021 worden de bedoelde middelen op 5.768.356 duizend euro geraamd. In 2024 loopt dit bedrag op tot 6.217.175 duizend euro.

2.3.3. Andere federale dotaties

De gemeenschappen ontvangen vanaf 2015 eveneens bijkomende toelagen voor de bijkomende bevoegdheden die hen door de zesde staatshervorming worden toegekend (gezinsbijslag, ouderenzorg, gezondheidszorg, ziekenhuisinfrastructuur (vanaf 2016), justitiehuizen en interuniversitaire attractiepolen (vanaf 2018)). Voor de Vlaamse

Gemeenschap worden de bijkomende middelen in 2021 op 8.035.355 duizend euro geraamd. Nadien stijgen de bijkomende toelagen door naar 8.677.422 duizend euro in 2024.

De inhoudingen die de FOD Financiën doorvoert inzake maximumfactuur (inhouding op toelage ouderenzorg) en inzake ziekenhuisinfrastructuur (inhouding op toelage ziekenhuisinfrastructuur) worden in de Vlaamse begroting als een uitgave begroot, en niet als een minderontvangst. Aangezien de Vlaamse Gemeenschap vanaf 2019 zelf instaat voor het administratief beheer van de gezinsbijslag, geschiedt er hiervoor geen inhouding meer door de FOD Financiën (artikel 68quinquies van de bijzondere financieringswet).

Tot slot wordt ook het gemeenschapsdeel van het overgangsmechanisme onder deze categorie van ontvangsten gerapporteerd (tot en met 2024 jaarlijks 152.795 duizend euro).

2.4. Samenvattend overzicht: gewestelijke opcentiemen en gewest- en gemeenschapsmiddelen BFW

Tabel 2-6 toont de middelen die op basis van de bijzondere financieringswet in de periode 2019 tot en met 2024 mogen worden verwacht. Hierbij wordt rekening gehouden met de impact van de zesde staatshervorming. De cijfers in deze tabel zijn niet-afgeronde bedragen. Ten opzichte van de bedragen in Tabel 2-2 kunnen er daardoor afrondingsverschillen voorkomen.

Globaal gesteld nemen de middelen inzake de bruto aanvullende belasting op de PB en het toegewezen gedeelte van de PB en de BTW toe van 33,9 miljard euro in 2020 tot 37,8 miljard euro in 2024. Binnen de bedoelde middelen neemt de responsabiliseringsbijdrage een bijzondere plaats in. Op vijf jaar tijd neemt de inhouding voor de responsabiliseringsbijdrage toe van 131,1 miljoen euro in 2020 tot 469,6 miljoen euro in 2024.

Tabel 2-6: Bruto aanvullende belasting op de PB en Toegewezen Gedeelte van de PB en de BTW (in duizend euro)⁵

	BO 2019 incl afrek 2018	BA 2019 incl afrek 2018	BO 2020 incl afrek 2019	2021	2022	2023	2024
Bruto aanvullende belasting op de PB	7.871.740	7.920.717	7.866.137	8.155.318	8.322.615	8.605.398	8.897.952
Voorafnames op federale PB	2.943.542	2.922.981	2.975.752	3.051.181	3.128.648	3.206.046	3.287.929
middelen diverse bevoegdheden	504.803	501.259	510.953	523.125	536.349	549.607	563.746
middelen arbeidsmarktbeleid	1.265.068	1.256.240	1.278.586	1.311.399	1.344.725	1.377.997	1.413.138
middelen fiscale uitgaven	1.173.672	1.165.482	1.186.214	1.216.656	1.247.574	1.278.442	1.311.045
Mechanisme nationale solidariteit	0	0	0	0	0	0	0
Overgangsmechanisme	-321.557	-321.557	-321.557	-321.557	-321.557	-321.557	-321.557
Correcte financiering Brusselse instellingen							
Responsabiliseringsbijdrage pensioenen (Gew & Gem)	-121.735	-121.735	-131.054	-211.504	-291.492	-377.493	-469.578
Subtotaal middelen Vlaams Gewest	10.371.991	10.400.406	10.389.279	10.673.438	10.838.214	11.112.394	11.394.746
Afrekening over het jaar t-1	10.274	7.315	-9.017				
Totale middelen Vlaams Gewest	10.382.264	10.407.720	10.380.262	10.673.438	10.838.214	11.112.394	11.394.746
Voorafnames op BTW	9.885.820	9.773.893	10.011.089	10.336.206	10.687.649	11.034.716	11.391.333
Inhouding jeugdinstelling Tongeren	0	0	0	0	0	0	0
Voorafnames op federale PB	5.563.863	5.524.971	5.624.176	5.768.356	5.915.257	6.062.097	6.217.175
Dotaties overgehevelde bevoegdheden inzake	7.657.610	7.599.443	7.800.307	8.035.355	8.258.397	8.450.041	8.677.422
kinderbijslagen	4.012.488	3.979.229	4.055.775	4.158.141	4.272.247	4.386.925	4.500.922
kost administratief beheer gezinsbijslag (-)	-	-	-	-	-	-	-
ouderenzorg	2.660.614	2.642.600	2.747.600	2.854.302	2.935.182	2.984.020	3.067.409
wijziging geïsoleerde geriatriediensten (in basis vanaf bij 2015) (-)							
vergoeding voor inbreng in maximumfactuur fed. overheid (-)	-	-	-	-	-	-	-
diverse gezondheidszorgen en hulp aan personen	522.677	519.063	529.211	542.812	557.521	572.276	588.015

⁵ Een uitgebreide toelichting aangaande de middelenvoorziening van Gewesten en Gemeenschappen na de zesde staatshervorming kan geraadpleegd worden via volgende weblink: <https://fin.login.kanooh.be/de-financi%C3%A5le-middelenvoorziening-voor-gemeenschappen-en-gewesten-na-de-zesde-staats-hervorming>

	BO 2019 incl afrek 2018	BA 2019 incl afrek 2018	BO 2020 incl afrek 2019	2021	2022	2023	2024
<i>wijziging voor revalidatie en behandeling (in basis vanaf bj 2015) (-)</i>							
ziekenhuizen (vanaf bj 2016)	383.928	381.270	388.730	398.722	409.526	420.363	431.921
inhouding voor investeringen ziekenhuisinfrastructuur (vanaf bj 2016)	-	-	-	-	-	-	-
justitiehuizen	59.555	59.060	60.366	62.191	64.133	66.071	68.134
interuniversitaire attractiepolen (vanaf bj 2018)	18.347	18.222	18.625	19.188	19.787	20.385	21.021
Overgangsmechanisme	152.795	152.795	152.795	152.795	152.795	152.795	152.795
Responsabiliseringsbijdrage pensioenen (zie Gewest)							
Subtotaal middelen Vlaamse Gemeenschap	23.260.087	23.051.103	23.588.367	24.292.712	25.014.097	25.699.649	26.438.725
Afrekening over het jaar t-1	76.615	63.181	-39.557				
Totale middelen Vlaamse Gemeenschap	23.336.702	23.114.284	23.548.811	24.292.712	25.014.097	25.699.649	26.438.725
Vlaams Gewest + Vlaamse Gemeenschap	33.718.966	33.522.004	33.929.073	34.966.150	35.852.312	36.812.043	37.833.471

Bron: departement FB

2.5. Specifieke dotaties vanwege de federale overheid

Tabel 2-7 toont de geraamde middelen met betrekking tot de (overige) specifieke dotaties vanwege de federale overheid voor de periode 2019-2024. De Algemene Toelichting bij de begrotingsaanpassing 2019 en begrotingsopmaak 2020 bevat een omstandige uiteenzetting van deze middelen.

De bijkomende toelagen die de gemeenschappen vanaf 2015 ontvangen voor de bijkomende bevoegdheden die hen door de zesde staatshervorming worden toegekend (gezinsbijslag, ouderenzorg, gezondheidszorg, ziekenhuisinfrastructuur (vanaf 2016), justitiehuizen en interuniversitaire attractiepolen (vanaf 2018)), worden onder paragraaf 2.3. vermeld.

Tabel 2-7: Specifieke dotaties vanwege de federale overheid (in duizend euro)

	BO 2019 incl afrek 2018	BA 2019 incl afrek 2018	BO 2020 incl afrek 2019	2021	2022	2023	2024
Tewerkstellingsprogramma's	-	-	-	-	-	-	-
Buitenlandse studenten	40.063	39.847	40.365	41.011	41.749	42.501	43.308
Dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld	-	-	-	-	-	-	-
Overname verkeersbelastingen	16.082	15.995	16.203	16.463	16.759	17.061	17.385
Dotatie Nationale Plantentuin	7.635	7.571	7.739	7.973	8.222	8.470	8.735
Overname registratie- en erfbelastingen	26.140	26.000	26.338	26.759	27.241	27.731	28.258
Compensatie dode hand	597	1.024	1.024	1.024	1.024	1.024	1.024
Overname spelen en weddenschappen, aut ontspanningstoestellen en openingsbelasting	8.120	8.076	8.181	8.312	8.462	8.614	8.778
Subtotaal dotaties vanwege federale overheid	98.637	98.514	99.850	101.542	103.456	105.401	107.487
Afrekening over het jaar t-1	323	273	-111				
Totaal dotaties vanwege federale overheid	98.960	98.786	99.739	101.542	103.456	105.401	107.487

Bron: departement FB

2.6. Gewestelijke belastingen

De ramingen van de gewestelijke belastingen voor de begrotingsjaren 2019 en volgende zijn gebaseerd op de parameters van de Economische Begroting van 5 september 2019 en van de Regionale Economische Vooruitzichten van het Federaal Planbureau van 12 juli 2019.

Voor spelen en weddenschappen wordt over de periode 2021-2024 een jaarlijks groeipercentage van 4,6% toegepast. Dat percentage komt overeen met de helft van de gemiddelde groei over de periode 2015 – 2018.

De ontvangsten uit automatische ontspanningstoestellen evolueren in functie van de inflatie (CPI).

De ontvangsten uit het verkoop- en verdeelrecht nemen over de periode 2021-2024 toe met gemiddeld 4,2% per jaar. Dat is een hoger groeipercentage dan in vorige meerjarenramingen, waar de ontvangsten uit het verkooprecht evolueerden in functie van de inflatie en BBP-groei. Het percentage ligt evenwel lager dan de historische groei⁶.

De ontvangsten uit het recht op hypotheekvestiging evolueren in functie van de BBP groei.

De ontvangsten uit roerende schenkbelasting evolueren in functie van de BBP-groei en inflatie. De ontvangsten uit onroerende schenkingen evolueren enkel in functie van de inflatie.

De ontvangsten uit erfbelasting (exclusief fiscale regularisatie) evolueren in functie van de inflatie en de verwachte stijging van het aantal overlijdens (0,5% per jaar).

In 2021 wordt nog een opbrengst geraamd van 22,5 miljoen euro wat betreft de ontvangsten uit fiscale regularisatie. De Vlaamse fiscale regularisatie eindigt op 31/12/2020 maar rekening houdend met de tijd die nodig is om de dossiers te behandelen zullen er ook in 2021 nog ontvangsten gerealiseerd worden. Na 2021 worden er geen ontvangsten meer voorzien.

De ontvangsten uit de onroerende voorheffing worden onder constant beleid geïndexeerd. Daarnaast wordt rekening gehouden met een groei van het KI met 0,6% per jaar.

De ontvangsten uit de jaarlijkse verkeersbelasting evolueren in functie van de inflatie. Daarnaast wordt verondersteld dat het wagenpark met 1% zal toenemen. De impact van de vergroening op de gemiddelde verkeersbelasting wordt op -1% geraamd. Bijgevolg neutraliseren het volume-effect en het prijseffect elkaar.

Voor de ontvangsten uit de belasting op inverkeerstelling wordt een constant aantal inschrijvingen verondersteld. Het prijseffect wordt geraamd op 6% per jaar.

Onder constant beleid kan de toename van de ontvangsten uit de kilometerheffing verklaard worden door de jaarlijkse indexering van de tarieven, een toename van de afgelegde kilometers en de vergroening van het vrachtwagenpark (relatief meer euronorm 6 vrachtwagens). Er wordt verondersteld dat het aantal kilometers toeneemt in functie van het BBP. Het vergroeningseffect wordt geraamd op -0,8%.

⁶ Over de periode 2012-2016 bedroeg de gemiddelde groei 4,1%. Over de periode 2013-2017 bedroeg de gemiddelde groei 6,2%. Over de periode 2014-2018 bedroeg de gemiddelde groei 5,1%.

Tabel 2-8: Gewestelijke belastingen bij constant beleid (in duizend euro)

	REA 2018	BO 2019	BA 2019	BO 2020	2021	2022	2023	2024
Spelen en weddenschappen	46.214	47.420	48.324	50.530	52.837	55.249	57.773	60.410
Automatische ontspanningstoestellen	22.550	23.927	22.888	23.209	23.580	24.004	24.437	24.901
Openingsbelasting	45	0	0	0	0	0	0	0
Verkooprecht en verdeelrecht	2.468.046	2.547.380	2.530.699	2.482.508	2.589.542	2.701.498	2.813.317	2.930.397
Recht op hypotheekvestiging	160.733	161.683	163.613	164.652	166.957	169.127	171.157	173.211
Schenkbelasting	350.433	384.079	357.789	364.939	373.563	382.940	392.342	402.371
Erfbelasting excl. Fiscale regularisaties	1.532.717	1.456.920	1.447.860	1.425.097	1.454.936	1.488.323	1.522.476	1.558.943
Erfbelasting fiscale regularisaties	24.942	75.000	15.000	25.000	22.500	0	0	0
Onroerende voorheffing	200.088	217.812	223.543	282.322	286.777	291.776	297.351	303.061
Verkeersbelasting	1.083.981	1.109.229	1.109.015	1.125.941	1.142.716	1.162.026	1.182.824	1.204.586
Belasting op de inverkeerstelling	263.519	278.497	289.367	308.644	329.256	351.525	375.299	400.840
Kilometerheffing	456.310	466.313	464.363	501.468	511.379	521.981	532.814	544.138
Totaal	6.609.610	6.768.259	6.672.461	6.754.310	6.954.043	7.148.449	7.369.790	7.602.858

Bron: Vlaabel

2.7. Toegewezen ontvangsten

Aan een begrotingsfonds toegewezen of geaffecteerde ontvangsten - die niet als opbrengsten uit kredietverleningen of deelnemingen kunnen bestempeld worden - zijn ontvangsten die voorbehouden worden voor het dekken van bepaalde, duidelijk omschreven uitgaven. De raming van de toegewezen ontvangsten evolueert van 548,2 miljoen euro in 2020 over 566,6 miljoen euro in 2021 naar 598,5 miljoen euro in 2024.

De evolutie van de toegewezen ontvangsten wordt in belangrijke mate verklaard door de evolutie van de ontvangsten van het Klimaatfonds.

Voor het ramen van de ESR-ontvangsten van het Klimaatfonds – dat wordt gespijsd met middelen uit de Belgische veiling van emissierechten – wordt er van uit gegaan dat het Vlaamse aandeel in de Belgische veilinginkomsten (2,28% van de EU-inkomsten) ook in een volgend intergouvernementeel Belgisch samenwerkingsakkoord (vanaf 2021) behouden blijft op 52,76%. De inkomsten zijn verder afhankelijk van het aantal geveilde emissierechten en de prijs ervan. Voor het aantal rechten wordt gebruik gemaakt van de simulaties van het departement Omgeving, waarbij rekening wordt gehouden met een jaarlijkse daling van 2,2% en de effecten van het marktstabiliteitsmechanisme (Market Stability Reserve), dat in 2020 aanleiding gaf tot een belangrijke daling (van 31%) van het aantal rechten. De berekening van het aantal te veilen rechten is relatief zeker te noemen. In de voorliggende oefening wordt er van uit gegaan dat de CO₂-prijs op de ETS-markt de komende jaren op een constant niveau blijft. Als gevolg hiervan zullen de ontvangsten van het Klimaatfonds de komende jaren hoger liggen dan in 2020, tot 247,4 miljoen euro in 2024.

De ramingen voor het Fonds Volwassenenonderwijs (nieuw vanaf 2020), het Energiefonds (dat voornamelijk wordt gefinancierd met ontvangsten uit de energieheffing en de supercapregeling) en het Verkeersveiligheidsfonds worden in de periode 2021-2024 nagenoeg constant gehouden op het niveau van de begrotingsopmaak 2020, respectievelijk op 29,4 miljoen, 122,5 miljoen en 187,4 miljoen euro.

Andere belangrijke toegewezen ontvangsten in de middelenbegroting zijn:

- de terugbetaling van salarissen en salaristoelagen in de onderwijssector;
- de inkomsten in het kader van het medisch-sociaal beleid.

2.8. Andere ontvangsten

De andere ontvangsten zijn niet-fiscale, niet-toegewezen ontvangsten die niet kunnen worden bestempeld als enerzijds opbrengsten uit kredietverleningen of deelnemingen, of anderzijds dotaties van instellingen die tot de consolidatieperimeter behoren. De raming van de andere ontvangsten (exclusief Lotto-middelen) evolueert van 282,2 miljoen euro in 2020 over 286,1 miljoen euro in 2021 naar 402,6 miljoen euro in 2024.

De evolutie van de andere ontvangsten wordt in belangrijke mate verklaard door de evolutie van de ontvangsten uit het actief schuldbeheer en van de bijdrage van het Havenbedrijf Gent, en door de opbrengst van de vervreemding van het Ferraris-gebouw in 2024.

Ook in meerjarig perspectief wordt er rekening gehouden met een jaarlijks Ethias-dividend ten bedrage van 31,6 miljoen. De ontvangsten uit het actief schuldbeheer (inclusief Ethias-dividend) evolueren van 45,7 miljoen euro in 2020 over 59,3 miljoen in 2021 naar 120,5 miljoen in 2024.

Tevens zal het Havenbedrijf Gent in de periode 2019-2022 een bijdrage betalen in de bouwkosten van de Sluis Terneuzen. In 2020 wordt de bijdrage op 28,7 miljoen euro geraamd. In 2021 en 2022 bedraagt de bijdrage respectievelijk 19,7 en 14,7 miljoen euro.

2.9. Lotto-middelen

Volgens artikel 62bis van de Bijzondere Financieringswet krijgt elke gemeenschap een bepaald percentage van de te verdelen winst van de Nationale Loterij toegewezen. De federale ministerraad dient hiertoe de uitkeerbare winst te bepalen. Over de periode 2020-2024 wordt de raming van de Lotto-middelen constant gehouden op 30,2 miljoen euro. Deze raming is gebaseerd op het definitieve verdelingsplan van het dienstjaar 2018.

2.10. Te consolideren instellingen

Tabel 2-9 geeft een overzicht van de ESR-ontvangsten van de Vlaamse instellingen die tot de consolidatieperimeter behoren. Instellingen met aanzienlijke bedragen aan eigen ontvangsten worden hier apart vermeld.

Tabel 2-9: Te consolideren instellingen (in duizend euro)

	BO 2019	BA 2019	BO 2020	2021	2022	2023	2024
MINA	132.449	133.426	127.671	127.671	127.671	127.671	127.671
VIF	54.773	55.721	54.819	54.819	54.819	54.819	54.819
Loodswezen	90.054	90.054	92.606	92.606	92.606	92.606	92.606
Andere instellingen met DAB-vorm	30.129	29.583	24.630	25.410	25.410	25.410	25.410
VDAB	165.103	121.026	127.861	119.811	127.961	114.561	114.561
VRT	192.447	192.918	202.844	201.966	199.156	196.876	193.276
Opgroeien Regie (excl overflow)	187.671	185.172	203.659	203.659	203.659	203.659	203.659
VSBB	271.429	270.070	278.315	283.157	288.561	293.364	297.082
VVM - De Lijn	229.864	229.864	229.864	229.864	229.864	229.864	229.864
VEB	228.463	228.463	230.430	230.430	230.430	230.430	230.430
VITO	66.078	75.848	77.641	77.641	77.641	77.641	77.641
Tunnel Liefkenshoek	72.414	72.414	74.964	75.464	75.464	75.464	75.464
Vlaamse Waterweg	118.954	123.607	120.126	120.126	120.126	120.126	120.126
VWF	64.350	65.836	66.089	68.202	69.958	71.622	73.195
VMSW	240.672	232.871	247.002	259.235	270.904	278.953	285.382
Scholen van Morgen	106.674	105.996	107.220	119.112	124.854	123.897	123.897
Hogescholen en universiteiten	1.064.044	1.142.864	1.112.375	1.112.375	1.112.375	1.112.375	1.112.375
Andere instellingen met andere dan DAB-vorm	590.448	635.280	653.002	642.179	641.806	641.666	641.566
Totaal	3.906.016	3.991.013	4.031.118	4.043.727	4.073.266	4.071.004	4.079.024

Bron: departement FB

In de voorliggende meerjarenraming worden de ESR-ontvangsten van de meeste instellingen op het niveau van de begrotingsopmaak 2020 gehouden. Voor deze instellingen kan verwezen worden naar de Algemene Toelichting bij de begrotingsaanpassing 2019 en de begrotingsopmaak 2020. Voor VDAB, VRT, VSB, Tunnel Liefkenshoek, VWF, VMSW en Scholen van Morgen wordt van dit principe afgeweken en wordt er een geactualiseerde raming van de ESR-ontvangsten ter beschikking gesteld.

De bewegingen van de geraamde ESR-ontvangsten van VDAB, over de periode 2020-2022, worden verklaard door de geplande verkoop van gebouwen ter financiering van het project mastercampus Roeselare.

De evolutie van de ESR-ontvangsten van de VRT in meerjarig perspectief reflecteert de ontvangsten die resulteren uit de gefaseerde validering van de gronden in het kader van het nieuwbouw-project. De bedoelde evolutie is gebaseerd op de financiële planning van 24 april 2019. De recentste ontwikkelingen inzake de nieuwbouw verplichten de VRT ertoe om, met het oog op de begrotingsaanpassing 2020, de financiële planning te actualiseren.

De ESR-ontvangsten van VSB evolueren van 278,3 miljoen euro in 2020 naar 297,1 miljoen euro in 2024. Deze evolutie wordt verklaard door de verwachte jaarlijkse toename van de ontvangsten uit ledenbijdragen (tot 18,8 miljoen euro in begrotingsjaar 2024). De toename van de ESR-ontvangsten zorgt voor een evenredige daling van de toelage vanuit de algemene uitgavenbegroting naar de VSB.

De evolutie van de ESR-ontvangsten van Tunnel Liefkenshoek is quasi volledig te verklaren door de tolgelden die geïnd worden bij het gebruik ervan. In 2021 wordt een structurele verhoging van 0,5 miljoen euro voorzien.

De VMSW en het VWF kennen sociale leningen toe aan particulieren (VMSW en VWF) en aan de sociale huisvestingsmaatschappijen (VMSW) voor de aankoop, renovatie of realisatie van sociale woningen. Op deze leningen realiseren beide instellingen rente-inkomsten die tegen het begrotingsjaar 2024 toenemen met respectievelijk 37,6 miljoen euro (VMSW) en 6,8 miljoen euro (VWF). Daarnaast nemen bij de VMSW de ontvangsten uit de beheersvergoeding van de sociale en private woonactoren toe met 0,9 miljoen euro tegen 2024.

Bij Scholen van Morgen worden de evolutie van de ESR-ontvangsten verklaard door de evolutie van de beschikbaarheidsvergoedingen.

3. DE UITGAVENBEGROTING

3.1. Inleiding

Voor de berekening van de kost van het constant beleid worden de uitgangshypothesen voor de gehanteerde kostendrijvers en budgettaire engagements bij ongewijzigd beleid zoals de voorgaande jaren onverkort doorgetrokken.

De exacte repercussie van de aannames op de in deze meerjarenraming gehanteerde indexatieparameters en externe kostendrijvers en budgettaire engagements zijn terug te vinden onder respectievelijk punt 3.2.1 - Indexatie bij constant beleid en punt 3.2.2. - Andere kostendrijvers of budgettaire engagements bij constant beleid.

De bij de formatie en de voorbije begrotingsronden opgestarte maatregelen worden samen met nieuwe beleidskredieten recurrent doorgetrokken. Eenmalige (investerings-)kredieten worden logischerwijs niet doorgetrokken.

3.2. Bespreking

3.2.1. Indexatie bij constant beleid inzake huidige bevoegdheden

Tabel 3-1 toont de diverse indexparameters die in voorliggende meerjarenraming worden gehanteerd.

Tabel 3-1: Indexparameters

	2020 ⁷	MJR 2021	MJR 2022	MJR 2023	MJR 2024
Verwachte evolutie gezondheidsindex	1,50%	1,70%	1,80%	1,80%	1,90%
Overschrijding spilindex	jan/20	maa/21	apr/22	apr/23	mei/24
Maand aanpassing loon	maa/20	mei/21	juni/22	juni/23	jul/24
Index Loon buiten provisie	1,50%	1,70%	1,80%	1,80%	1,90%
Index Werking	1,50%	1,70%	1,80%	1,80%	1,90%

Tabel 3-2 toont de cumulatieve toename van de beleidskredieten t.o.v. de begrotingsopmaak 2020 als gevolg van indexatie onder ongewijzigd beleid. Hierbij worden de kredieten die bij de begrotingsopmaak 2020 worden voorzien op de indexprovisie toegewezen aan de betrokken beleidsdomeinen. Dit verklaart de daling van de indexkredieten bij het beleidsdomein Financiën en Begroting.

De besparing naar aanleiding van de maatregel tot niet indexatie van de werkingsgerelateerde budgetten vanaf 2021 wordt verwerkt in hoofdstuk 5 onder de begrotingsmaatregelen meer specifiek op de lijn niet-indexatie werkingskredieten.

Globaal genomen stijgen de beleidskredieten in 2024 met 2,5 miljard euro ten opzichte van de begrotingsopmaak 2020 omwille van inflatie.

⁷ Prognoses planbureau van 1 oktober 2019 die gehanteerd werden bij de begrotingsopmaak 2020

Tabel 3-2: Cumulatief effect indexatie op beleidskredieten t.o.v. begrotingsopmaak 2020 (in duizend euro)

Beleidsdomein	MJR 2021	MJR 2022	MJR 2023	MJR 2024
Hogere entiteiten	2.839	5.268	7.763	10.320
Financiën en Begroting	-408.564	-406.697	-404.689	-402.722
Buitenlandse Zaken	2.864	4.940	7.139	9.345
Economie, Wetenschap en Innovatie	29.471	63.066	100.081	142.056
Onderwijs en Vorming	334.084	553.211	789.437	1.019.374
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	408.217	640.957	896.695	1.139.294
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	24.420	42.658	61.928	81.391
Werk en Sociale Economie	92.746	150.881	215.482	277.431
Landbouw en Visserij	3.543	6.399	9.388	12.451
Mobiliteit en Openbare Werken	38.708	67.279	97.418	127.763
Kanselarij en Bestuur	10.505	17.830	25.659	33.415
Omgeving	17.727	32.513	47.909	63.568
TOTAAL	556.560	1.178.306	1.854.212	2.513.686

3.2.2. *Andere kostendrijvers of budgettaire engagementen bij constant beleid inzake huidige bevoegdheden: Toelichting per beleidsdomein*

Hierna volgt een toelichting per beleidsdomein van de belangrijkste evoluties bij constant beleid (excl. indexatie). De analyse vertrekt van de beleidskredieten. In de mate dat de betaalkredieten merkbaar afwijkend evolueren wordt dit expliciet vermeld. De vergelijking met het begrotingsjaar 2020 gebeurt op basis van de begrotingsopmaak 2020 zoals ingediend in het Vlaams Parlement.

3.2.2.1. *Financiën en Begroting*

De budgettaire effecten van de verwachte overschrijdingen van de spilindex in de periode 2020-2024 worden vanaf 2021 voorzien op de functionele begrotingsartikelen. De indexprovisie wordt dus vanaf 2021 op 0 gezet.

Voor de bijdrage aan de pool der parastatalen (verwachte groei van de bijdragevoet met 1%-punt per jaar in 2021 en 2022 naar een bijdragevoet van 47% in 2022 en een laatste opstap van 1%-punt in 2024 naar een bijdragevoet van 48%) wordt tegen 2024 een meerkost verwacht van 9,3 miljoen euro.

Er wordt in een jaarlijks cumulatieve kredietverhoging van 6,3 miljoen euro voorzien voor het ondervangen van de budgettaire effecten van de vergrijzing van het ambtenarenkorps, de zgn. weddedrift. Tegen 2024 betekent dit een recurrente meerkost van 26,4 miljoen euro.

Ter vervanging van het FFEU-mechanisme wordt jaarlijks een provisie van 105 miljoen euro aan beleidskredieten voorzien, waarvan 5 miljoen euro voor de Plantentuin Meise (Masterplan fase twee) en 100 miljoen euro voor MOW. Tot en met 2021 wordt van de 100 miljoen euro voor MOW 59,5 miljoen euro voorafgenomen voor contractuele betalingen aan Nederland voor de Sluis Terneuzen. De betaalkredieten nemen hierdoor stelselmatig toe de komende jaren, op basis van een betaalkalender van 10/30/30/30, waardoor de betaalkredieten in 2024 met 82,6 miljoen euro toenemen ten opzichte van 2020. Bij de

andere beleidsdomeinen doet er zich echter op termijn een evenredige daling voor van de betaalkredieten voor het FFEU-mechanisme aangezien in deze meerjarenraming geen nieuwe kredieten voor het FFEU-mechanisme worden opgenomen in de andere beleidsdomeinen en met name bij het beleidsdomein MOW.

De fiscale uitgaven met betrekking tot de eigen woning (o.a. woonbonus en bouwsparen), energiebesparende investeringen, monumenten en sociale verhuur evolueren van 1.601,8 miljoen euro bij de begrotingsopmaak 2020 (federale raming) naar 1.480,6 miljoen euro in 2024. De raming van de woongerelateerde fiscale uitgaven vertrekt van de realisaties van de FOD Financiën voor het aanslagjaar 2018. De raming van de uitgaven voor de eigen woning wordt doorgetrokken tot 2024 op basis van de jaar-op-jaar evolutie gesimuleerd door het departement FB. De raming gaat uit van een daling in de fiscale uitgaven voor de eigen woning. Deze daling is te verklaren door de afbouw van de oude systemen (oude Vlaamse woonbonus, lange termijnsparen, bouwsparen, belastingvermindering voor intresten). Vanaf AJ 2019 wordt er geen budgettaire impact meer voorzien voor de fiscale aftrek voor dakisolatie.

De fiscale uitgaven met betrekking tot de dienstencheques en PWA evolueren van 202,1 miljoen euro bij de begrotingsopmaak 2020 (federale raming) naar 211,3 miljoen euro in 2024. De raming van de werkgerelateerde fiscale uitgaven vertrekt van de realisaties van de FOD Financiën voor het aanslagjaar 2018. Voor de daaropvolgende aanslagjaren groeien de uitgaven in functie van de verwachte evolutie van de aangekochte dienstencheques (cfr. bespreking dienstencheques onder punt 3.2.2.7 bij het beleidsdomein WSE).

Zowel voor de woongerelateerde als de werkgerelateerde fiscale uitgaven wordt, vertrekkende van het bekomen resultaat per aanslagjaar en naar analogie met de raming van de bruto-opcentiemen, het aanrekenbare bedrag bekomen door toepassing van de HRF-methode.

Bij het Vlaams Fonds voor de Lastendelging wordt er vanaf 2021 – gelet op het feit dat alle dossiers afgehandeld zullen zijn - niets meer voorzien voor het rampenfonds wat een daling van 3,2 miljoen euro impliceert voor algemene rampen ten opzichte van de begroting 2020. Vanaf 2021 kan de in 2020 aangelegde provisie van 40 miljoen euro voor de landbouwcrisis 2018 worden geschrapt en wordt er opnieuw uitgegaan van een regulier budget van 26,2 miljoen euro (+ 16,2 miljoen euro t.o.v. BO 2020).

Als gevolg van de rechtstreekse financieringen van VMSW, VWF, School Invest en BAM stijgen de rentekredieten (incl. uitgiftekosten en uitgifteverschillen)- waarbij is rekening gehouden met de rentevoorzichten van het Federaal Planbureau van september 2019 - met 146,8 miljoen euro. Hiervan is 66,8 miljoen euro bestemd voor VMSW, 17,8 miljoen euro voor VWF, 3,5 miljoen euro voor School Invest en 27,4 miljoen euro voor BAM. Voor de herfinanciering van bestaande EMTN-leningen die op eindvervaldag komen wordt 3,3 miljoen euro rente ingeschreven. Vervolgens wordt voor de financiering van de kaseffecten, ingevolge de positieve ESR-correcties op PPS-constructies en alternatieve financiering, 31,9 miljoen euro voorzien in 2024.

Voor de bestaande LT-leningen wordt de toerekenbare rente in 2019 geraamd op 86,9 miljoen euro. Tegen 2024 daalt de toerekenbare rente hiervoor tot 80,9 miljoen euro. Voor de KT-schuld wordt de toerekenbare rente op de zichtrekening in 2024 geraamd op 0,5 miljoen euro.

De compensatie aan gemeenten en provincies, voor de gedeelde inkomsten ingevolge de vrijstelling van de onroerende voorheffing (O.V.) voor het kadastraal inkomen van nieuw materieel en outillage, werd in 2016 stopgezet waarbij in een overgangsmaatregel werd voorzien voor gemeenten waar het verlies aan compensatie groter is dan de bijkomende ontvangsten uit het gemeentefonds. De overgangsmaatregel loopt af in 2019. De

overeenkomst met de stad Genk loopt echter nog door tot 2023. Het benodigde budget 2020 bedraagt 5,7 miljoen euro en valt dus weg in 2024.

Voor de compensaties aan gemeenten en provincies, voor de gedeerde inkomsten ingevolge de vrijstelling van de onroerende voorheffing (O.V.) voor het kadastraal inkomen (K.I.) ingevolge de vermindering van de O.V. voor energiezuinige woningen en gebouwen, is bij de begrotingsopmaak 2020 een budget beschikbaar van 14,6 miljoen euro. Het te compenseren bedrag zal de komende jaren toenemen door de instroom aan energiezuinige woningen, waardoor tegen 2024 een extra budget van 8,9 miljoen euro nodig zal zijn.

3.2.2.2. *Buitenlandse Zaken*

In 2020 worden er opnieuw vastleggingskredieten (15 miljoen euro) voorzien voor Toerisme Vlaanderen in het kader van de hefboomprojecten. Hiervan wordt ieder jaar 1/5 vereffend, samen met het encours van 2019, pieken de betaalkredieten hiervoor in 2021 (+3 miljoen t.o.v. 2020).

Naast de evolutie in de betaalkredieten omwille van de hefboomprojecten, wijzigt de betaalkalender op de investeringstoelage t.o.v. 2020 ook omwille van projecten in het kader van Event Flanders. Tussen 2021 en 2024 is er een daling in de betaalkredieten voor deze projecten, die tussen -6,5 miljoen euro en -8,2 miljoen euro ligt.

3.2.2.3. *Economie, Wetenschap en Innovatie*

De ESR-beleidskredieten van het Hermesfonds blijven nagenoeg constant over de periode 2021-2024. In deze zienswijze is abstractie gemaakt van de uitgaven in het kader van Indirect Carbon Leakage (ICL – zie beleidsdomein Omgeving) die een eigen evolutie kennen. In de voorliggende meerjarenraming wordt er bovendien voor geopteerd om de betaalkredieten geleidelijk aan op het niveau van de vastleggingsmachtiging te brengen. Zo kan Hermes tijdens de komende legislatuur het bestaande encours verder afbouwen en de toekomstige vastleggingen honoreren.

De beleidskredieten bij het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek fluctueren doorheen de jaren als gevolg van meerjarige vastleggingen. Er worden in 2021 nieuwe vastleggingen genomen voor het Odysseusprogramma (vijfjaarlijks) en het EoS-programma (vierjaarlijks, dit programma neemt de plaats in van de voormalige federale Interuniversitaire Attractiepolen). De betaalluitgaven bij het FWO zullen de komende jaren toenemen, als gevolg van het op kruissnelheid komen van de vastleggingsmachtiging. Tegen 2024 zullen de betaalluitgaven 56 miljoen euro hoger liggen dan in 2020. De intering op het saldo door FWO (26,5 miljoen euro in 2020, enkel betaalkredieten) zal in de komende jaren geleidelijk worden afgebouwd en verdwijnen.

Vanaf 2020 worden er geen beleidskredieten meer voorzien bij het Agentschap Plantentuin Meise in het kader van de eerste fase van het Masterplan die door het FFEU werd gefinancierd. In 2020 bedragen de bijhorende betaalkredieten 6 miljoen euro en dalen vanaf 2021 stelselmatig tot wanneer ze verdwijnen in 2023. Vanaf 2020 wordt evenwel fase twee van het Masterplan opgestart en gefinancierd vanuit de FFEU-provisie.

3.2.2.4. *Onderwijs en Vorming*

Er worden enkele eenmalige middelen, toegekend bij begrotingsaanpassing 2019 en begrotingsopmaak 2020, weer in mindering gebracht:

- In 2021 gaat het om 7 miljoen euro eenmalige betaalkredieten voor de vereffening van het investeringsproject voor de nieuwbouw van de Hogere Zeevaartschool;
- Voor het investeringsproject van ROSAS was er een extra betaalkrediet van 2,5 miljoen euro toegekend. Deze betaalkredieten worden in de volgende sequentie voorzien: 250 duizend euro in 2019 en 750 duizend euro in 2020, 2021 en 2020. Vanaf 2023 is er dus een vermindering in betaalkrediet met 750 duizend euro.

Bij het beleidsdomein Onderwijs en Vorming zitten de grootste kostendrijvers binnen het loonmodel. Bij ongewijzigd beleid zal de verwachte loonkost van het basisonderwijs, ten opzichte van begrotingsopmaak 2020, toenemen met ongeveer 115,2 miljoen euro tegen 2024 (in zowel beleids- als betaalkredieten). Voor het secundair onderwijs zal de loonkost zelfs toenemen met 374,5 miljoen euro. Naast het basis- en secundair onderwijs vallen er nog verschillende andere loonposten onder het loonmodel. Het gaat dan bijvoorbeeld om loonlasten voor het volwassenenonderwijs, deeltijds kunstonderwijs, centra voor leerlingbegeleiding, etc. In zijn totaliteit bedraagt de opstap in loonlasten binnen het loonmodel bij ongewijzigd beleid een recurrente meerkost van 568,3 miljoen euro tegen 2024.

Het werkingskrediet van het gewoon en het buitengewoon secundair onderwijs wordt verwacht toe te nemen met 13,8 miljoen euro tegen 2024 op basis van de prognoses van leerlingenaantallen. Bij het basisonderwijs is er daarentegen een verwachte lichte daling aan werkingsmiddelen, ten belope van 0,2 miljoen euro.

Voor de studietoelagen wordt er een redelijk constante relatieve stijging verwacht. In totaal leidt dit bij ongewijzigd beleid tot een opstap met 12,6 miljoen euro tegen 2024. Hierbij dient te worden opgemerkt dat dit enkel nog de verwachte groei voor de studietoelagen voor studenten van het Hoger Onderwijs betreft. De studietoelagen voor de overige onderwijsniveaus zijn ingekanteld in de Gezinsbijslag.

Ook bij het Hoger Onderwijs vinden er verschillende opstappen plaats tegen 2024. Ten eerste zijn er nog enkele budgettaire opstappen voorzien voor het integratiegroeipad. Het gaat om een recurrente meerkost van 45 miljoen euro voor AHOVOKS. In het kader van het groeipad voor integratie zijn er ook nog opstappen voor het Hoger Onderwijs voorzien vanuit het departement EWI ten belope van 21,6 miljoen euro. Daarnaast wordt er, bij ongewijzigd beleid, ook een toename van kredieten verwacht op basis van het klikstelsel. De verwachte klikken van de komende jaren zorgen voor een recurrente meerkost van 116,6 miljoen euro tegen 2024. In het verleden waren er nog enkele andere decretale opstappen die zorgden voor een meerkost bij het Hoger Onderwijs, zoals de verlening van de opleiding verpleegkunde en extra stuvo-middelen naar aanleiding van de inkanteling van het hoger beroepsonderwijs in het Hoger Onderwijs. Hiervoor worden vanaf 2021 geen bijkomende opstappen meer verwacht.

De betaalkredieten van het GO! en AGION evolueren beide in functie van de historische en de verwachte beleidskredieten. Voor beide instellingen wordt er de komende jaren een daling van betaalkredieten verwacht. Voor het GO! dalen de verwachte betaalkredieten in 2021, 2022 en 2023 om dan in 2024 opnieuw licht toe te nemen. Globaal gezien dalen de betaalkredieten tegen 2024 met 12,2 miljoen euro ten opzicht van begrotingsopmaak 2020. Bij AGION dalen de betaalkredieten tegen 2024 met 37,3 miljoen euro ten opzichte van begrotingsopmaak 2020. Deze daling manifesteert zich volledig in 2021 en 2022 om nadien nagenoeg constant te blijven. Bij ongewijzigd beleid worden er geen wijzigingen in beleidskredieten verwacht voor deze instellingen.

Naast de bovenstaande kredietevolutes kunnen de kredieten van GO! en AGION nog toenemen via de investeringsmiddelen die voorzien worden op de capaciteitsprovisie van

het departement. Door het op kruissnelheid komen van deze investeringen wordt een stijging van de betaalkredieten op deze provisie met 45 miljoen euro verwacht tegen 2024.

Bij de projectvennootschap Scholen van Morgen dalen de verwachte ESR-aanrekenbare uitgaven de komende jaren. Dit is het gevolg van de piek in 2020 ten gevolge van de 'inbreiding' van het bouwprogramma. In totaal dalen de verwachte ESR-uitgaven tegen 2024 met 85,7 miljoen euro.

3.2.2.5. *Welzijn, Volksgezondheid en Gezin*

Ter compensatie van de weddedrift wordt geraamd dat er in begrotingsjaar 2024 ten opzichte van begrotingsjaar 2020 meer kredieten benodigd zullen zijn bij Opgroeien Regie (8,5 miljoen euro) en het Vlaams Agentschap voor Personen (20 miljoen euro). De meerkosten ten gevolge van de weddedrift manifesteren zich in relatief gelijke stappen.

Binnen Opgroeien Regie wordt de jaarlijkse opstap in het kader van de pleegplaatsingen, internaten-psychiatrie en specifieke acties geraamd op 5,3 miljoen euro. De krediettoename als gevolg van deze kostendrijvers wordt geraamd op 21 miljoen euro in 2024 ten opzichte van 2020.

Voor het Groeipakket werd binnen de diensten van Opgroeien Regie een meerjarenraming opgesteld op basis van ramingen van het aantal rechthebbenden door het Planbureau. Dit geeft aanleiding tot een meerkost van 98,1 miljoen euro in 2024 ten opzichte van 2020. Dit cijfer houdt geen rekening met toekomstige overschrijdingen van de spilindex.

Bij het VIPA stijgen de betaalkredieten binnen de klassieke financiering cumulatief tegen 2024 met 71,2 miljoen euro ten opzichte van 2020. Dit is het gevolg van het op kruissnelheid komen van de betaalverplichtingen verbonden aan de jaarlijkse machtiging.

Een deel van deze machtiging wordt jaarlijks omgezet in forfaitaire subsidiëring voor investeringen in de infrastructuur van voorzieningen voor onder andere ouderenzorg (RVT) en gehandicapten enerzijds, en om precare situaties bij ziekenhuizen te verhelpen anderzijds. In tegenstelling tot de klassieke financiering (waar het betaaleffect zich over meerdere begrotingsjaren spreidt) zijn beleids- en betaalkredieten hier gelijk aan elkaar. Dit leidt in 2024 tot een bijkomend benodigd betaalkrediet van 31,1 miljoen euro.

Binnen de alternatieve financiering van VIPA daalt gedurende de periode 2021 – 2024 de ESR-aanrekenbare component in de constante gebruikstoelage van 62,3 miljoen euro in 2020 tot 43,8 miljoen euro in 2024. Bij de niet ESR-aanrekenbare kapitaalcomponent vindt een tegengestelde beweging plaats.

De voorziene ESR-aanrekenbare uitgaven in het kader van de ziekenhuisfinanciering nemen tegen 2024 toe met 13,7 miljoen euro. Dit is het netto-effect van enerzijds het forfaitair systeem (strategisch en instandhoudingsforfait) en anderzijds de onderdelen A1 en A3 uit het KB Budget Financiële Middelen (BFM). De kredietevoluties voor elk van deze onderdelen is de volgende:

Voor het strategisch forfait (incl. index) in de periode 2021 – 2024 ligt het jaarlijkse kredietniveau in 2024 ongeveer 1,9 miljoen euro lager dan in 2020 door een daling van de subsidiabele rentekost.

De implementatie van het instandhoudingsforfait (incl. index) doet de kredieten tegen 2024 cumulatief stijgen met 33 miljoen euro. Deze evolutie hangt nauw samen met de uitstroom uit het BFM.

Ten gevolge van geraamde reguliere wijzigingen binnen dat BFM wordt in meerjarig perspectief tegen 2024 een daling van de ESR-aanrekenbare uitgaven van 17,4 miljoen euro geraamd. De dalende ESR-impact is hoofdzakelijk het gevolg van dalende intrestlasten en een verdere afname van de forfaitaire toelagen van het gedeelte A3 die nog via het BFM transiteren.

Door een toename in de uitgaven voor het leefloon, de tolken en het materieel voor het elektronisch toezicht wordt een stijging van de kredieten voor de justitiehuisen en het elektronisch toezicht verwacht van 0,9 miljoen euro in 2024 ten opzichte van het begrotingsjaar 2020.

De uitgaven in het kader van impulseo, ter ondersteuning van nieuwe huisartsenpraktijken, leidt tot een krediettoename van 4,2 miljoen euro in 2024 ten opzichte van het begrotingsjaar 2020.

Binnen de Vlaamse Sociale Bescherming (VSB) raamt men dat de uitgaven met betrekking tot het zorgbudget voor de zwaar zorgbehoevenden in het luik zorgverzekering met 59 miljoen euro zullen toenemen in begrotingsjaar 2024 ten opzichte van begrotingsjaar 2020. Dit is het gevolg van de aangroei van het aantal bedden in de woonzorgcentra en een stijgingspercentage van 4,6% in de mantel- en thuiszorg.

Wat betreft de indicatiestellingen verwacht men dat de kredieten zullen toenemen met 1,4 miljoen euro in begrotingsjaar 2024 ten opzichte van begrotingsjaar 2020.

Voor de tegemoetkoming in het kader van het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood (ex. THAB) wordt geen groei verwacht tussen 2020 en 2024.

De uitgaven in het kader van het basisondersteuningsbudget nemen toe met 4,2 miljoen euro in 2024 ten opzichte van 2020, dit wegens een jaarlijkse opstap van ongeveer 1 miljoen euro.

Rekening houdend met een jaarlijkse stijging van het aantal mobiliteitshulpmiddelen met 3,5% en een aantal nieuwe maatregelen, zoals de omschakeling van verkoop naar huur in de thuiszorg (vanaf 85+) en voor de groep met snel degeneratieve aandoeningen, raamt men de totale toename van de kredieten voor de mobiliteitshulpmiddelen op 11,5 miljoen euro in 2024 ten opzichte van 2020.

In overeenstemming met de erkenningskalender voor de woongelegenheden in de woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf, wordt het krediet ter financiering van de woonzorgcentra jaarlijks opgetrokken, wat tegen 2024 een stijging van het budget met 153,6 miljoen euro betekent. Deze krediettoename houdt rekening met de stijging van de basistegemoetkoming zorg omwille van de toename van de zorgzwaarte, met de uitgaven in het kader van de eindeloopbaan en met de kost van de hervorming derde luik voor de financiering van het zorgpersoneel.

De totale jaarlijkse aangroei voor de centra voor dagverzorging (forfait en vervoerskosten) wordt geraamd op 1,3 miljoen euro. Hierdoor zullen de uitgaven ten opzichte van het begrotingsjaar 2020 stijgen met 5,1 miljoen euro in begrotingsjaar 2024.

Voor het groeipad gezinszorg gaat men uit van een maximale jaarlijkse stijging van 2,5% van het urencontingent, hetgeen leidt tot een totale verhoging van de kredieten met 64,7 miljoen euro in 2024 ten opzichte van het begrotingsjaar 2020.

3.2.2.6. *Cultuur, Jeugd, Sport en Media*

De betaalkredieten van het Fonds voor Culturele Infrastructuur, die evolueren in functie van de betaalkalender op de historische en verwachte beleidskredieten, worden in 2021 bij ongewijzigd beleid verwacht af te nemen met 0,4 miljoen euro. Tegen 2024 zullen de betaalkredieten gedaald zijn met 7,3 miljoen euro ten opzichte van 2020.

In 2019 werd beslist om voor Sport Vlaanderen in het kader van de olympische spelen eenmalig extra krediet te voorzien van 0,4 miljoen euro in zowel 2020 als 2024. Voor de meerjarenraming betekent dit dat er vanaf 2021 een negatieve bijstelling is van 0,4 miljoen euro, behalve in 2024.

Daarnaast wordt bij Sport Vlaanderen op basis van de betaalkalender van de investeringstoelage een daling van de betaalkredieten verwacht van 22,7 miljoen euro tegen 2024.

Naast een toelage beschikt Sport Vlaanderen ook over een FFEU-ruiter voor de financiering van het sportcomplex Heusden-Zolder, deze valt weg vanaf 2021, wat een daling in beleids- en betaalkredieten betekent van 5 miljoen euro t.o.v. van 2020.

De voorliggende meerjarenraming is met betrekking tot de VRT gebaseerd op de lopende beheersovereenkomst 2016-2020 en, inzake de nieuwbouw, op de financiële planning van 24 april 2019. Beide documenten zijn echter aan herziening toe. 2020 is immers het laatste jaar dat door de huidige beheersovereenkomst wordt gevat. Bovendien verplichten de recentste ontwikkelingen inzake de nieuwbouw de VRT ertoe om, met het oog op de begrotingsaanpassing 2020, de financiële planning te actualiseren.

Met betrekking tot de financiering van de pensioenverplichtingen van de VRT statutairen houdt de voorliggende meerjarenraming rekening met een stijgende trend van de werkgeversbijdrage die door de VRT aan het departement CJM wordt betaald. De werkgeversbijdrage bedraagt 9,1 miljoen euro in 2020 en loopt op tot 9,7 miljoen euro in 2024.

De raming van de pensioenverplichtingen van de statutaire VRT ambtenaren is gebaseerd op input van de Federale Pensioendienst en wordt in 2020 op 70,1 miljoen euro geraamd (inclusief 0,125 miljoen euro begrafenisvergoeding). In meerjarig perspectief is de budgettaire impact van de pensioenverplichtingen afgestemd op het verwachte verloop van de pensioneringen bij de VRT. De geraamde meerkost bedraagt 0,7 miljoen euro (exclusief index) in 2021 en loopt op tot 3,9 miljoen euro in 2024. Er dient echter opgemerkt dat de ramingen van de FPD enkel een instroom van nieuw gepensioneerden / rechtverkrijgenden voorzien, en geen uitstroom van gepensioneerden / rechtverkrijgenden als gevolg van overlijden. De verwachting is dat de uitstroom zich maar vanaf 2025 zal manifesteren.

Zoals supra gesteld is de impact van de nieuwbouw nog steeds gebaseerd op het financieel plan van 24 april 2019. In dat plan nemen de uitgaven voor de nieuwbouw in 2021 met 41,9 miljoen euro toe ten opzichte van de begrotingsopmaak 2020. Over de periode 2022-2024 bedraagt de toename respectievelijk 82,4 miljoen, 94,5 miljoen en 13,9 miljoen euro. De recente beslissing van de Raad van Bestuur van VRT om de samenwerking met de THV Robbrecht & Daem, DierendonckBlancke Architects, Arup UK en VK Group stop te zetten, noopt de VRT er echter toe om de voortgang der werken en het financieel plan te herbekijken. Naar aanleiding van de begrotingsaanpassing 2020 wordt een geactualiseerd financieel plan verwacht.

3.2.2.7. *Werk en Sociale Economie*

De uitgaven voor hervormd doelgroepenbeleid – een korting op de RSZ-bijdragen van jongeren en 55-plussers en de Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) – nemen toe met 19,1 miljoen euro in 2020. Dit ten gevolge van een vastgestelde toenemende tewerkstelling van deze groepen. In 2022 worden de totale uitgaven ingeschat op 620,5 miljoen euro, een stijging van 6 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsopmaak 2020. Om tegen 2024 terug naar het uitgavenniveau van de begrotingsopmaak 2020 te evolueren, +0,5 miljoen euro.

Het doelgroepenbeleid wordt sinds 1 januari 2019 versterkt. De kost van het op kruissnelheid komen van de versterking wordt tot en met 2021 gefinancierd uit de competitiviteitsprovisie. Voor 2020 worden de uitgaven geraamd op 70,7 miljoen euro. In 2021 nemen ze verder toe, tot 74,5 miljoen euro. De daaropvolgende jaren 2022-2024 schommelt de jaarlijkse kost tussen de 77,1 en 77,6 miljoen euro.

De groei van het aantal aangekochte dienstencheques lijkt geleidelijk aan af te nemen. Voor 2020 werd een punctuele maatregel genomen m.b.t. het systeem van de dienstencheques. Rekening houdend met de demografische vooruitzichten voor koppels met kinderen en alleenstaanden, wordt uitgegaan van een dalende groei in de periode 2020-2024, die over de periode gemiddeld 1,4% per jaar bedraagt t.o.v. de begrotingsopmaak 2020. De uitgaven stijgen met 72,8 miljoen euro over de periode 2020-2024.

Het aantal werknemers in de publieke sector onder het federale stelsel van loopbaanonderbreking neemt gestaag af. Het stelsel is in uitdoof sedert 2016. Op basis van cijfers van de RVA zullen de uitgaven voor loopbaanonderbreking, tegen 2024, dalen met 21,5 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsopmaak 2020. Ter vervanging van het federale stelsel werd het Vlaamse zorgkrediet geïntroduceerd. Het bereik van het zorgkrediet is kleiner door het invoeren van motieven van zorg of opleiding. De uitgaven voor zorgkrediet bedragen 50,5 miljoen euro in 2020. Er wordt verwacht dat de maatregel op kruissnelheid komt vanaf 2021. De uitgaven in 2021 worden geraamd op 52,1 miljoen euro, een toename van 1,6 miljoen euro ten opzichte van de begrotingsopmaak 2020.

Bij de VDAB varieert de vastleggingsmachtiging overheen de jaren rond een theoretische investeringsdotatie, die momenteel is bepaald op 18,4 miljoen euro. In het kader van het project mastercampus Roeselare wordt in de periode 2020-2022 nog een uitgave voorzien van in totaal 49,4 miljoen euro, waarbij het zwaartepunt in 2022 ligt (26,1 miljoen hoger dan in 2020). Dit project wordt grotendeels (40,2 miljoen) gefinancierd met de verkoop van eigen gebouwen en deels met de Vlaamse vastleggingsmachtiging.

3.2.2.8. *Landbouw en Visserij*

In het beleidsdomein Landbouw en Visserij doen er zich in meerjarig perspectief de komende jaren twee wijzigingen voor die bij ongewijzigd beleid een budgettaire impact hebben, met name bij FIVA en VLIF. De betaalkredieten van het FIVA evolueren in functie van de historische en toekomstige beleidskredieten, welke de komende jaren op kruissnelheid komen. Bij ongewijzigd beleid zullen de betaalkredieten van FIVA tegen 2023 toenemen met ongeveer 700 duizend euro in vergelijking met begrotingsopmaak 2020. Tegen 2024 zullen deze dan opnieuw zakken tot een niveau dat 250 duizend euro hoger is dan bij begrotingsopmaak 2020.

De andere grote wijziging op meerjarig perspectief vindt plaats bij het VLIF. Ten gevolge van nieuwe regels met betrekking tot de vastlegging van investeringssteun is de uitval bij

de steunregeling toegenomen. Dit zorgt ervoor dat er uiteindelijk minder vereffening plaatsvindt dan voordien en dat de betaalkredieten bij begrotingsopmaak dan ook zijn gedaald. Er is beslist dat bij begrotingsaanpassing 2020 een wijziging zal plaatsvinden van het bedrag dat mag worden vastgelegd, met het oog op een relatieve stabilisatie van de betaalkredieten op het niveau van begrotingsopmaak 2020. Rekening houdende met deze beslissing wordt er verwacht dat de komende jaren de beleidskredieten zullen toenemen met ongeveer 13 miljoen euro tegen 2024 ten opzicht van begrotingsopmaak 2020, terwijl de betaalkredieten veel trager zullen toenemen, namelijk ten belope van 4,8 miljoen euro. Deze verwachtingen zijn wel nog afhankelijk van de uiteindelijke methode die wordt uitgewerkt.

3.2.2.9. *Mobiliteit en Openbare Werken*

De ESR-beleidskredieten van VVM – De Lijn stijgen tegen 2024 met 39,3 miljoen euro door het actualiseren van de parameters in de indexeringsmechanismen voor brandstoffen, exploitanten en leerlingenvervoer, alsook de pensioenbijdragen. De ESR-betaalkredieten nemen tegen 2024 toe met 45 miljoen euro ten gevolge van bovenvermelde evolutie alsook het op kruissnelheid komen van diverse investeringen.

Wat betreft de in de meerjarenraming voorziene kosten voor het Oosterweelproject werd rekening gehouden met de laatst gekende planning. De kosten voor de hoofdwerken, die buiten de begrotingsdoelstelling worden gehouden, lopen op tot 607,5 miljoen euro in 2024.

In 2020 wordt er bovenop de voorziene machtiging van 110 miljoen euro nog een bedrag van 89,5 miljoen euro voorzien uit de ruiterwerking van de Werkvennootschap. Van deze ruiter wordt in 2020 60 miljoen euro aangewend. Het restant van de begrotingsruiter ten belope van 29,5 miljoen euro wordt in 2021 aangewend bovenop de reguliere beleidskredieten, waardoor de beleidskredieten in 2021 nog 139,5 miljoen euro bedragen. Vanaf 2022 wordt onder constant beleid enkel nog voorzien in een beleidskrediet van 110 miljoen euro. Gelet op de hoge opstoot aan beleidskredieten vanaf 2018 en vooral in 2019 en 2020, worden er vanaf 2020 bijkomende betaalkredieten voorzien, die tegen 2024 evolueren naar de machtiging.

3.2.2.10. *Kanselarij en Bestuur*

In uitvoering van het decretaal voorziene groeipad van 3,5% procent voor het Gemeenteen het Stedenfonds nemen de kredieten tegen het begrotingsjaar 2024 cumulatief toe met respectievelijk 408,3 miljoen euro en 23,9 miljoen euro t.o.v. het begrotingsjaar 2020. De kredieten van de VGC nemen tegen 2024 cumulatief toe ten belope van 2,7 miljoen euro, eveneens naar aanleiding van het decretaal voorziene groeipad van 3,5%.

Vanaf 2020 worden bij constant beleid opnieuw kredieten opgebouwd met het oog op de lokale verkiezingen van 2024 die cumulatief 6,3 miljoen euro bedragen. Daarnaast draagt Vlaanderen bij aan de organisatie van de verkiezingen voor het Vlaams, Federaal en Europees Parlement in 2024, waardoor in 2024 een opstap van 1,4 miljoen euro wordt gemaakt ten opzichte van 2020.

In het kader van de oproep voor investeringen in sociale infrastructuur in de centrumsteden nemen de betaalkredieten bij ongewijzigd beleid toe ten belope van 1,2 miljoen euro in 2024, vergeleken met 2020.

De aanvullende middelen in kader van de overgehevelde provinciale instellingen leiden tot een toename van 1,7 miljoen euro aan kredieten in 2024, vergeleken met 2020 en bij ongewijzigd beleid.

Eenmalige uitgaven naar aanleiding van Kantoor 2023, het nieuwe kantoorgebouw in de Noordwijk te Brussel ter vervanging van de gebouwen Arenberg, Ellips en Ferraris, leiden bij constant beleid tot een toename van de kredieten met 5,9 miljoen euro in 2024.

De renovatie van de Martelaarssite leidt tot een cumulatieve afname van de beleidskredieten ten belope van 17,4 miljoen euro ten opzichte van 2020, exclusief de middelen van het Klimaatfonds. De renovatie van de Martelaarssite wordt voornamelijk gefinancierd met middelen uit het Fonds Onroerende Goederen van het Facilitair Bedrijf, waarvan een deel klimaatmiddelen.

3.2.2.11. *Omgeving*

Het Energiefonds wordt hoofdzakelijk gefinancierd door de energieheffing. Na verrekening van de andere verplichtingen op de energieheffing (groene warmte, kleine en middelgrote windturbines, batterijtechnologie, micro-WKK, VREG-dotatie en een aantal eenmalige dossiers) kan een saldo worden ingezet voor vergoedingen aan de netbeheerders in het kader van hun openbaredienstverplichtingen (afbouw historisch certificatenoverschot en tempering energiefactuur). Bij verwachte constante ESR-ontvangsten, worden de beleidskredieten van het Energiefonds eveneens constant gehouden, maar er wordt wel rekening gehouden met een piek in betaalkredieten voor projecten 'groene energie' in 2021-2022, waarna deze terugvallen tot het niveau van 2020.

De Vlaamse regering besliste in haar regeerakkoord om de volumes BSL en FS3 op het verhoogde niveau 2019 te behouden met de toevoeging van de jaarlijkse ABEX-index. Dit heeft een aantal directe (rentesubsidies) en indirecte (infrastructuursubsidies) budgettaire gevolgen. Voor de meerjarige impact tot 2024 wordt verwezen naar de tabel nieuw beleid die apart wordt opgenomen in dit document.

Ten gevolge van de uitbreiding van de Vlaamse consolidatieperimeter en de gunstigere rentetarieven waaraan de Vlaamse Overheid kan lenen, worden de VMSW en het VWF rechtstreeks gefinancierd vanuit de Vlaamse kas. Tegen het begrotingsjaar 2024 verlagen hun rente-uitgaven op commerciële schuld hierdoor cumulatief met 36,6 miljoen euro (VMSW) en 26,3 miljoen euro (VWF) ten opzichte van het begrotingsjaar 2020.

Van de netto-rentewinst (waarbij ook rekening gehouden wordt met de toegenomen rentekost van de Vlaamse overheid ten gevolge van de directe financiering) wordt elk begrotingsjaar cumulatief 4 miljoen euro ingeschreven op een provisie binnen het Agentschap Wonen-Vlaanderen. Ten opzichte van het begrotingsjaar 2020 zal er hierdoor 16 miljoen euro bijkomend beschikbaar zijn in het begrotingsjaar 2024.

Bij de VMSW nemen de ESR-aanrekenbare betaaluitgaven voor de uitkering van subsidies, zoals opgenomen in het grond- en pandendecreet, tegen 2024 af met 22,6 miljoen euro ten opzichte van het begrotingsjaar 2020. Dit is o.a. het gevolg van het verder uitdoven van de ondersteuning van sociale koopwoningen.

In 2023 wordt verwacht dat de laatste projecten die gefinancierd worden vanuit het Fonds voor de Financiering van het Urgentieplan voor de Sociale Huisvesting afgerond zullen zijn. Er worden daarom vanaf het begrotingsjaar 2023 geen betaalkredieten meer voorzien wat een daling met 0,6 miljoen euro t.o.v. het begrotingsjaar 2020 impliceert.

Wat de financiering van Aquafin betreft, wordt er, naast de terugdraai van de eenmalige minderuitgave (door afrekening) van 9,7 miljoen euro rekening gehouden met een stijging van de betoelaging aan de drinkwatermaatschappijen (via het MINAfonds) ten opzichte van de begrotingsopmaak 2020 die oploopt tot 12,7 miljoen euro in het begrotingsjaar 2025. Deze stijging is te wijten aan twee oorzaken. Ten eerste stijgen de facturaties van de opleveringen door Aquafin jaar na jaar ten gevolge van de investeringen in zowel nieuwe infrastructuur als in de optimalisatie van de reeds bestaande infrastructuur. Ten tweede stijgen de werkingskosten van Aquafin rekening houdend met de parameters opgenomen in het vergoedingsmodel. Daarnaast wordt er een nieuw Lokaal Pact afgesloten om de waterkwaliteitsdoelstellingen te behalen ten belope van 700 miljoen euro.

Voor de subsidiëring door VMM (via het MINAfonds) van de aanleg van gemeentelijke rioleringen en de bouw van kleinschalige (individuele en private) waterzuiveringsinstallaties wordt rekening gehouden met het verder op kruissnelheid komen van de betaalluitgaven, die tegen 2025 stijgen met 46,9 miljoen euro.

Bij een verderzetting van de huidige intering van het Grindfonds, zal het saldo in 2023 uitgeput zijn.

Voor het Klimaatfonds wordt rekening gehouden met een volledige vastlegging van de door de vorige legislatuur besliste klimaatmaatregelen t.b.v. in totaal 513,6 miljoen euro (via 3 maatregelpakketten van respectievelijk 324 miljoen, 114 miljoen en 75 miljoen euro) tegen 2021 en een volledige vereffening tegen 2023. Daarnaast wordt er van uit gegaan dat de huidige maatregel in het kader van compensaties voor indirecte emissiekosten bij energie intensieve bedrijven (kortweg ICL) wordt verdergezet. Rekening houdende met enerzijds de verwachte ESR-ontvangsten van het Klimaatfonds en anderzijds de verwachte ICL-uitgaven door het Hermesfonds (die als gevolg van de hogere emissieprijs verwacht worden te stijgen tot 142,6 miljoen euro), gaan we uit van 316 miljoen euro bijkomend klimaatbeleid uit het Klimaatfonds in 2021-2024. De jaarlijkse vrije ruimte stijgt van 71,8 miljoen euro in 2021 tot 104,7 miljoen euro in 2024.

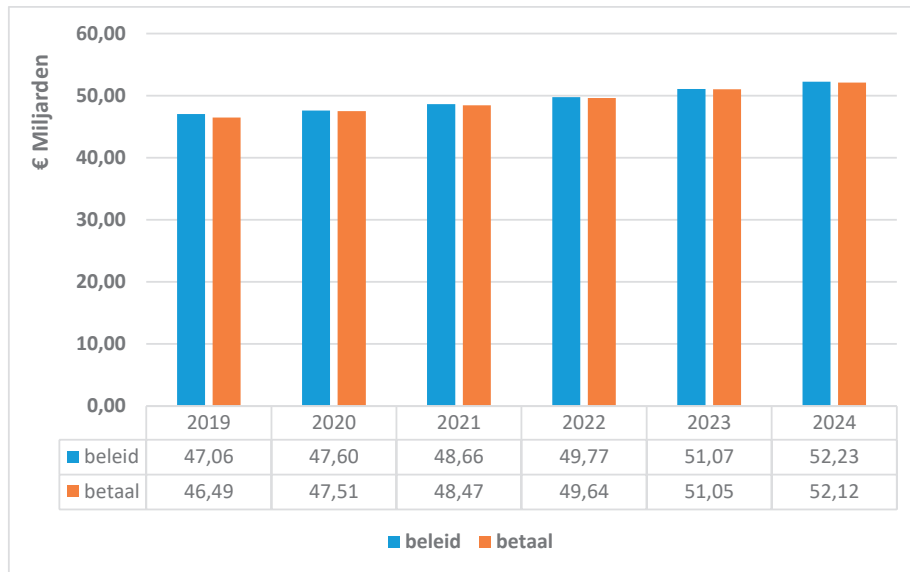
Bij Onroerend Erfgoed is er slechts één evolutie op meerjarig perspectief bij ongewijzigd beleid. Op basis van de betaalkalender van de projecten in het kader van de ondersteuning van kwaliteitsvol onroerenderfgoedbeheer, dalen de vereffeningskredieten met 3 miljoen euro in 2023. Daarna wordt er verwacht dat ze relatief constant blijven rond het nieuwe niveau.

3.2.2.12. Hogere Entiteiten

Voor het begrotingsjaar 2019 werd 2,6 miljoen euro voorzien voor de kosten die eventuele kabinetswissels met zich meebrengen. Het betreft eenmalige kredieten die vanaf 2020 dus opnieuw in mindering worden gebracht.

3.2.3. *De globale evolutie van de beleids- en betaalkredieten bij constant beleid inzake huidige bevoegdheden*

Figuur 3-1: Beleids- en betaalkredieten (in miljard euro)

3.2.4. De beleids- en betaal kredieten verdeeld over de 12 beleidsdomeinen bij constant beleid inzake huidige bevoegdheden

In tabel 3-3, resp. 3-4 worden de beleids- en betaal kredieten per beleidsdomein bij constant beleid inzake huidige bevoegdheden weergegeven. Hierbij is rekening gehouden met de verdeling van de indexkredieten (zie paragraaf 3.2.1.).

Tabel 3-3: Beleidskredieten per beleidsdomein bij constant beleid (in duizend euro)

Beleidsdomein	BO 2019	BA 2019	BO 2020	MJR 2021	MJR 2022	MJR 2023	MJR 2024
Hogere Entiteiten	135.307	135.307	136.008	138.847	141.276	143.771	148.904
Financiën en Begroting	2.535.895	2.397.591	2.784.026	2.303.757	2.348.791	2.412.929	2.458.266
Buitenlandse Zaken	169.534	168.379	195.185	198.390	196.173	196.441	197.327
Economie, Wetenschappen en Innovatie	1.857.199	1.861.227	1.761.963	1.936.000	1.911.750	1.878.674	1.947.457
Onderwijs en Vorming	13.902.025	14.028.024	14.416.586	14.905.602	15.280.726	15.705.406	16.131.027
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	12.960.564	12.991.262	12.704.662	13.207.307	13.546.707	13.911.898	14.254.183
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	1.279.295	1.283.390	1.275.240	1.336.511	1.394.367	1.426.680	1.367.001
Werk en Sociale Economie	3.778.358	3.751.465	3.645.941	3.787.952	3.872.021	3.929.077	3.997.973
Landbouw en Visserij	198.609	207.894	194.415	205.957	206.143	207.866	215.044
Mobiliteit en Openbare Werken	4.114.803	4.031.174	4.031.082	4.070.804	4.184.257	4.396.268	4.469.590
Kanselarij en Bestuur	4.040.517	4.055.792	4.371.050	4.448.059	4.561.805	4.704.932	4.830.506
Omgeving	2.111.084	2.150.593	2.081.028	2.119.229	2.130.380	2.160.658	2.214.405
Totaal	47.083.190	47.062.098	47.597.186	48.658.417	49.774.396	51.074.600	52.231.683

Tabel 3-4: Betaalkredieten per beleidsdomein bij constant beleid (in duizend euro)

Beleidsdomein	BO 2019	BA 2019	BO 2020	MJR 2021	MJR 2022	MJR 2023	MJR 2024
Hogere Entiteiten	135.307	135.307	136.008	138.847	141.276	143.771	148.904
Financiën en Begroting	2.441.862	2.294.197	2.688.547	2.213.328	2.277.973	2.373.611	2.436.798
Buitenlandse Zaken	189.729	183.417	202.010	203.050	200.419	200.265	200.697
Economie, Wetenschappen en Innovatie	1.794.292	1.809.048	1.685.219	1.736.519	1.805.931	1.840.091	1.884.934
Onderwijs en Vorming	13.866.015	14.002.306	14.456.518	14.910.417	15.239.376	15.654.474	16.087.217
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	12.889.683	12.917.275	12.699.226	13.247.115	13.590.572	13.977.580	14.341.015
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	1.300.912	1.289.256	1.280.412	1.338.581	1.389.734	1.409.856	1.340.408
Werk en Sociale Economie	3.786.184	3.757.883	3.639.195	3.777.722	3.863.568	3.921.705	3.990.369
Landbouw en Visserij	198.214	199.723	180.975	183.874	186.852	188.285	188.467
Mobiliteit en Openbare Werken	3.910.128	3.806.318	4.150.365	4.175.168	4.264.092	4.494.996	4.495.443
Kanselarij en Bestuur	4.055.528	4.070.368	4.343.632	4.456.814	4.568.108	4.705.703	4.830.943
Omgeving	2.011.269	2.025.033	2.048.001	2.088.783	2.112.034	2.135.796	2.169.880
Totaal	46.579.123	46.490.131	47.510.108	48.470.217	49.639.935	51.046.134	52.115.074

4. HET VORDERINGENSALDO BIJ ONGEWIJZIGD BELEID

Voor de berekening van het vorderingensaldo in meerjarig perspectief wordt, zoals ook bij de jaarlijkse begrotingen het geval is, vertrokken van de geraamde begrotingskredieten zoals beschreven in voorgaande hoofdstukken. Het gaat om een evolutie van ontvangsten en uitgaven bij ongewijzigd beleid.

Hierop wordt vervolgens een onderbenuttingshypothese toegepast.

Om tot een vorderingensaldo dat conform is met de ESR 2010-verordening te komen, moeten er een aantal correcties op het vorderingensaldo van de Vlaamse gemeenschap uitgevoerd worden.

Wat de vorderingen ingevolge de uitvoering van de werken m.b.t. de Sluis Terneuzen betreft, wordt er sinds 2018 uitgegaan van een kost voor Vlaanderen die hoger is dan de 59,5 miljoen euro kasmiddelen die hiervoor voorzien worden bij MOW. De ESR-correctie is dus negatief sinds 2018. De substantiële positieve ESR-correctie in 2021 is te wijten aan de contractueel afgesproken ontvangst uit de Nederlandse bijdrage voor de kanaalaanpassingen (artikel 9.3 van het verdrag), bepaald op 147,5 miljoen euro, opgedeeld in 24,5 miljoen euro in 2020 en 123,1 miljoen euro in 2021.

Uit deze bewerkingen komt het ESR-vorderingensaldo van de Vlaamse overheid onder ongewijzigd beleid naar voor. Uit Tabel 4-1 blijkt dat de Vlaamse regering in 2021 bij constant beleid een nominaal tekort zal optekenen van 180,1 miljoen euro, 384,5 miljoen euro in 2022, 456,5 miljoen euro in 2023 en een klein nominaal tekort van 113,3 miljoen euro in 2024.

Net zoals bij de begrotingsopmaak 2020 het geval was, worden voor de aftoetsing van de begrotingsdoelstelling de bouwkosten van de Oosterweelverbinding gecorrigeerd: In 2020 worden hiervoor al 191 miljoen euro aan uitgaven in de begroting voorzien. Komende jaren evolueert dit bedrag verder naar 608 miljoen euro in 2024.

Tabel 4-1: Vorderingsaldo bij constant beleid en reeds voorziene maatregelen 2019-2024 (in duizend euro)

	BO 2019	BA 2019	BO 2020	MJR 2021	MJR 2022	MJR 2023	MJR 2024
ESR ontvangsten algemene begroting (1)	41.349.782	41.139.440	41.653.674	42.924.562	44.002.564	45.212.867	46.595.002
ESR ontvangsten instellingen (2)	3.906.016	3.991.013	4.031.118	4.043.727	4.073.266	4.071.004	4.079.024
Geconsolideerde ESR ontvangsten (3=1+2)	45.255.798	45.130.453	45.684.792	46.968.289	48.075.829	49.283.871	50.674.026
Primaire ESR uitgaven algemene begroting (4)	24.218.769	23.422.619	24.180.507	24.909.548	25.737.519	26.711.377	27.640.668
Primaire ESR uitgaven Instellingen (5)	22.497.287	22.621.408	22.884.966	23.068.088	23.350.151	23.715.894	23.783.544
Geconsolideerde primaire ESR uitgaven (6=5+4)	46.716.056	46.044.027	47.065.473	47.977.636	49.087.670	50.427.272	51.424.212
Geconsolideerd primair ESR-saldo (7=3-6)	-1.460.258	-913.574	-1.380.681	-1.009.347	-1.011.841	-1.143.401	-750.186
Onderbenutting Hogescholen en Universiteiten	127.126	130.090	117.338	117.338	117.338	117.338	117.338
Onderbenutting overige	831.142	1.021.935	1.099.146	1.072.789	1.185.370	1.227.398	1.238.846
Onderbenutting (8)	958.268	1.152.025	1.216.484	1.190.127	1.302.708	1.344.736	1.356.184
Geconsolideerd primair ESR saldo na onderbenutting (9=7+8)	-501.990	238.451	-164.197	180.780	290.867	201.335	605.998
Rente-uitgaven (10)	445.356	446.104	444.635	492.581	552.265	618.862	690.862
Geconsolideerd ESR saldo na onderbenutting (11=9-10)	-947.346	-207.653	-608.832	-311.801	-261.397	-417.527	-84.864
Correctie FWO	13.294	13.295	21.249	2.715	1.555	424	0
Correctie Vlaams Parlement en parlementaire inst.	-7.569	-7.574	1.901	0	0	0	0
Aanrekeningstijdstip welzijn	535.217	0	0	0	0	0	0
Correcties op basis van rapport Rekenhof	-34.073	-34.073	-13.200	0	0	0	0
ESR correcties perimater en aanrekeningstijdstip (12)	553.941	-28.352	9.950	2.715	1.555	424	0
BTW op opgeleverde scholen DBFM Scholen van Morgen	-3.300	-3.341	-608	-8.693	-3.815	0	0
Herclassificatie alternatieve financiering VIPA	96.525	97.763	0	0	0	0	0
Viapass	1.467	1.467	1.467	1.467	1.467	1.467	1.467
Ziekenhuisinfrastructuur A1/A3	262.723	262.904	0	0	0	0	0
Sluis Terneuzen	-96.905	-38.037	-26.762	136.170	-122.345	-40.849	-29.889
Correctie Rubenskasteele	0	-3.500	0	0	0	0	0
ESR correcties verstrengd Europees begrotingstoezicht (13)	260.510	317.257	-25.903	128.944	-124.693	-39.382	-28.422
Vorderingsaldo (14=11+12+13)	-132.895	81.252	-624.785	-180.142	-384.536	-456.485	-113.286
Bouwkost Oosterweel (incl. rente)	134.813	72.915	191.897	260.114	390.084	590.151	607.490
Correcties voor aftoetsing begrotingsdoelstelling (15)	134.813	72.915	191.897	260.114	390.084	590.151	607.490
Saldo na correcties aftoetsing begrotingsdoelstelling (16=14+15)	1.918	154.167	-432.888	79.972	5.548	133.666	494.204

5. BEGROTINGSMAATREGELEN EN NIEUW BELEID

5.1. Inleiding

Door de evolutie van de middelen, de stijging van de uitgaven bij constant beleid en rekening houdend met de begrotingsdoelstellingen, zijn er begrotingsmaatregelen nodig om tot een begroting in evenwicht te komen, waarbij er ook ruimte wordt gemaakt voor nieuwe investeringen en beleidsimpulsen. Hier geven we het overzicht van het totaal van die begrotingsmaatregelen, positief voor het vorderingensaldo, per categorie. De volgende secties geven het detail per categorie maatregelen alsook de nieuwe beleidsimpulsen.

Tabel 5-1: Overzicht begrotingsmaatregelen (in duizend euro)

	BO2020	2021	2022	2023	2024
Fiscaliteit – hervormingen	80.890	316.378	419.095	521.686	625.207
Efficiëntie en kerntaken	265.558	348.120	445.237	548.964	664.754
Mildere groeipaden	100.207	176.717	235.875	321.777	378.493
Punctuele maatregelen	279.626	464.828	611.172	618.645	601.065
Totaal	726.281	1.306.043	1.711.379	2.011.072	2.269.519

5.2. Fiscaliteit – hervormingen

Tabel 5-2: Fiscaliteit hervormingen

	BO2020	2021	2022	2023	2024
Woonfiscaliteit – uitdoven woonbonus vanaf AJ 2021		53.260	144.409	236.201	327.869
Stopzetting duolegaten vanaf AJ 2021 – gunsttarief schenkingen aan goede doelen blijft bestaan en wordt versterkt		75.000	75.000	75.000	75.000
Optimalisatie inning en controle gewestbelastingen (o.a. overname milieuheffingen door Vlabel) en vanaf AJ 2021 optrekken verdachte periode schenkingen tot 4 jaar	10.000	32.000	32.000	32.000	32.000
Meeropbrengst gewestelijke opcentiemen personenbelasting – effect 30.000 extra Vlamingen aan het werk	10.619	16.698	24.006	32.318	41.279
Fiscale aftrek voor PWA- en dienstencheques van 30% naar 20% (compensatie niet-indexatie aankoopsprijs)	-250	66.766	69.115	69.632	70.491
Afbouw gewestelijk belastingkrediet rechtspersonen (exclusief materieel & outillage)	60.521	61.530	62.539	63.547	64.556
Online kansspelen: van 11% naar 15% - akkoord 3 gewesten		11.124	12.026	12.988	14.012
Totaal	80.890	316.378	419.095	521.686	625.207

Tabel 5-3: Fiscaliteit – nieuwe beleidsinitiatieven

	BA2019	BO2020	2021	2022	2023	2024
Woonfiscaliteit – verlaging registratierechten van 7% naar 6% en van 6% (Ingrijpende Renovatie - IER) naar 5%		140.000	140.000	140.000	140.000	140.000
Best friends regeling			10.000	10.000	10.000	10.000
Jobbonus voor laagste inkomens uit arbeid			329.000	336.000	343.000	350.000
Totaal		140.000	479.000	486.000	493.000	500.000
Totaal gecumuleerd			619.000	1.105.000	1.598.000	2.098.000

5.3. Efficiëntie en kerntaken

Tabel 5-4: Efficiëntie en kerntaken

	BO2020	2021	2022	2023	2024
Personeel Vlaamse overheid	14.040	28.548	43.472	58.916	74.880
Besparing werking apparaat Vlaamse overheid	2.442	4.884	7.326	9.768	12.210
Niet-indexatie werkingsmiddelen	44.125	91.832	145.019	199.106	256.407
Investeringskredieten – nominale bevrozing	10.919	24.861	47.463	76.817	114.500
Subsidies generiek (6% doelstelling)	179.067	179.067	179.067	179.067	179.067
VSB werkingssubsidies zorgkassen	3.800	3.800	3.800	3.800	3.800
Uitbetalingsactoren groeipakket	3.125	4.688	6.250	6.250	6.250
Kind & Gezin – generieke op door K&G toegekende subsidies	5.640	5.640	5.640	5.640	5.640
VRT - uitzondering op generieke 6% - specifiek traject	2.400	4.800	7.200	9.600	12.000
Totaal	265.558	348.120	445.237	548.964	664.754

5.4. Milderende groeipaden

Tabel 5-5: Milderende groeipaden

	BO2020	2021	2022	2023	2024
Secundair onderwijs	20.000	40.000	60.000	80.000	100.000
DKO 1%		127	7.283	16.538	17.955
VWO 0,8% (niet NT2)	1.000	2.250	3.500	4.750	6.000
Universiteiten – overslaan 2 kliks		15.800	15.800	31.600	31.600
Universiteiten – uitstel opstap integratie (onderwijs)		14.400	14.400	14.400	14.400
Universiteiten – overslaan opstappen integratie (EWI)	5.000	9.900	14.900	19.600	26.600
Kinderbijslag – indexatie op 01/09 en niet-indexatie verworven rechten kinderen rang 3 en leeftijdstoelagen	53.289	62.085	76.271	96.134	107.756
Groei gezinszorg: 1% 2020-2022; 0,5% 2023-2024 (groei wordt aangevuld met omzetting poetshulp naar gezinszorg)	9.118	18.555	28.321	41.555	55.182
Mobiliteitshulpmiddelen	1.800	3.600	5.400	7.200	9.000
Dienstencheques (effect vermindering fiscale aftrek op aankopen)	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal	100.207	176.717	235.875	321.777	378.493

5.5. Punctuele maatregelen

Tabel 5-6: Punctuele maatregelen

	BO2020	20210	2022	2023	2024
Aanwendingspercentage levensbeschouwing	1.796	1.796	1.796	1.796	1.796
TBS Vlaamse reäffectatie heractiveren (lerarentekort)	12.761	12.761	12.761	12.761	12.761
Pedagogische begeleidingsdiensten en CLB's	1.000	3.500	6.000	8.500	11.000
VAPH – beperking organisatie-gebonden kosten	13.867	27.733	41.600	41.600	41.600
Cash-budgetten – beperking organisatie-gebonden kosten	1.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Subsidies Economie, onder meer vermindering subsidiepercentage KMO-portefeuille	73.000	73.000	73.000	73.000	73.000
Werk – hervorming doelgroepenbeleid en verstrenging toegang loopbaancheques	106.274	226.274	226.274	226.274	226.274
Mobiliteits-sturende maatregel: verhogen KM-heffing zware vracht (boven 32 ton) en halvering KM-heffing op categorie 3,5 – 12 ton	29.000	57.876	59.684	61.488	63.408
Optimalisatie aanwending ontvangsten KM-heffing (BTW De Werkvennootschap)			75.000	75.000	100.000
Baggersector	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Wonen – aftopping op reële rentewinsten	3.000	6.000	9.000	12.000	15.000
Diverse subsidies (welzijn, energie, werk, media, omgeving, landbouw, MOW, Brusselfonds)	27.928	24.388	24.557	24.726	24.726
Spectrum-veiling – éénmalig en recurrent		19.500	19.500	19.500	19.500
Verkopen (éénmalig)			50.000	50.000	
Totaal	279.626	464.828	611.172	618.645	601.065

5.6. Nieuwe beleidsimpulsen

Tabel 5-7: Nieuwe beleidsimpulsen - synthese

	(in duizend euro)	2019	2020	2024
Fiscale hervormingen:	Vlaamse Jobbonus, verlaging verkooprecht en Best friends regeling	0	-140.000	-500.000
Verhoging investeringen	Vlaamse Overheid: 1,65 miljard euro extra investeringen	0	-10.000	-300.000
	Lokale besturen, o.a. overname 50% respo-bijdrage (oplopend tot -282,9 mio euro) en ondersteuning lokale besturen i.f.v. open ruimte (oplopend tot -124 mio euro)	0	-170.204	-414.899
Warm Vlaanderen	Welzijn, o.a. • personen met een handicap (oplopend tot -270 mio euro) • Ouderenzorg (zorgwaarde en betaalbaarheid) (oplopend tot -140 mio euro) • Integrale jeugdhulp (m.i.v. jeugddelinquentie) (oplopend tot -60 mio euro) • Kinderopvang (oplopend tot -58 mio euro) Armoedebestrijding en Wonen	0	-76.500	-549.500
	Justitie, o.a. hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden + toename aantal justitie-assistenten (oplopend tot -11 mio euro)	0	-23.647	-43.517
Excelleren	Economie & Innovatie: groepspad O&O Onderwijs, o.a. • Versterking basisonderwijs (oplopend tot -100 mio euro) • Lerarenpact (oplopend tot -100 mio euro) • Financiering studierichtingen hogescholen (OBE's) (oplopend tot -20 mio euro) • Taalintegratietrajecten (oplopend tot -20 mio euro) • Opstartfinanciering ma-na-ma's en postgraduaten in West-Vlaanderen + opstartfinanciering extra opleidingen UHasselt (-10 mio euro in 2019) • Aankoop didactische uitrusting STEM (-10 mio euro in 2019)	-20.000	-29.692	-250.000
Mobiliteit	MOW, o.a. vervoer op maat (oplopend tot -31 mio euro) en exploitatie De Lijn (oplopend tot -10 mio euro)	0	-13.200	-50.000
Omgeving	Omgeving, o.a. 10.000 ha bijkomend bos (oplopend tot -20 mio euro) en signaalgebieden (oplopend tot -13,5 mio euro)	0	-25.850	-50.000
Andere	Buitenland en Toerisme	0	-12.000	-32.000
	Kanselarij & Bestuur + Binnenland en Bestuurszaken	0	-4.000	-18.000
	Sport	0	-4.000	-4.000
	Dierenwelzijn	0	-2.000	-2.000
	Inburgering en Integratie en Samenleven	0	-4.000	-12.000
	Cultuur, o.a. inhaalbeweging cultureel erfgoed (oplopend tot -4,5 mio euro) en versterking VAF en VFL (oplopend tot -4 mio euro)	0	-6.500	-17.500
Totaal			-553.593	-2.508.416

5.7. Vorderingsaldo bij ongewijzigd beleid en na begrotingsmaatregelen en nieuw beleid – synthese

Tabel 5-8: Vorderingsaldo bij ongewijzigd beleid en na begrotingsmaatregelen en nieuw beleid – synthese (in duizend euro)

	BO 2019	BA 2019	BO 2020	MJR 2021	MJR 2022	MJR 2023	MJR 2024
Vorderingsaldo bij ongewijzigd beleid (1)	1.918	154.167	-432.888	79.972	5.548	133.666	494.204
Begrotingsmaatregelen (2)				579.762	985.098	1.284.791	1.543.237
Nieuwe beleidsimpulsen (3)				-635.357	-973.121	-1.420.565	-1.954.823 ⁸
Vorderingsaldo (4 = 1+2+3)	1.918	154.167	-432.888	24.377	17.525	-2.109	82.618

⁸ 1.954.823 keuro is het verschil tussen beleidsimpulsen niveau 2024 en beleidsimpulsen niveau 2020. Die laatste waren al goed voor 553,6 miljoen euro.

Bijlage I Parameters

Tabel B-1: Volledig parameteroverzicht

Begrotingsjaar	BO 2020		2021	2022	2023	2024
	vermoedelijk	2020 initieel				
Inflatie (CPI)	1,50%	1,40%	1,60%	1,80%	1,80%	1,90%
Economische groei (BBP)	1,10%	1,10%	1,40%	1,30%	1,20%	1,20%
Personenbelasting (federaal gedeelte)			raming	raming	raming	raming
Aanslagjaar	2018	2019	21.758.720	22.571.023	23.422.432	24.323.316
Vlaams Gewest	22.093.723	22.142.958	9.302.453	9.638.986	9.992.203	10.375.083
Waals Gewest (excl. Duitstaligen)	9.567.543	9.528.524	2.836.574	2.948.646	3.069.402	3.197.164
Brussels H. Gewest	2.853.343	2.885.618	145.763	151.185	156.884	162.954
Duitstaligen	149.682	149.866				
Fiscale capaciteit (FC)			raming	raming	raming	raming
Aanslagjaar	2018	2019	63,91%	63,92%	63,92%	63,91%
Vlaams Gewest	63,74%	63,80%	27,33%	27,30%	27,27%	27,26%
Waals Gewest (excl. Duitstaligen)	27,60%	27,45%	8,33%	8,35%	8,38%	8,40%
Brussels H. Gewest	8,23%	8,31%	0,43%	0,43%	0,43%	0,43%
Duitstaligen	0,43%	0,43%				
Verdeelsleutel onderwijs (LLN)			raming	raming	raming	raming
Toestand	definitief	raming	57,71%	57,89%	58,06%	58,20%
Vlaamse Gemeenschap	57,32%	57,53%	42,29%	42,11%	41,94%	41,80%
Franse Gemeenschap	42,68%	42,47%				
Inwoners						
Referentietijdstip	01/01/2019	01/01/2020	01/01/2021	01/01/2022	01/01/2023	01/01/2024
Teldatum	01/01/2019	raming	raming	raming	raming	raming
Vlaanderen	6.589.069	6.622.229	6.655.853	6.687.430	6.717.112	6.744.967
Wallonië (excl. Duitst.)	3.556.268	3.568.015	3.580.239	3.591.859	3.602.952	3.613.462
Brussel	1.208.542	1.215.448	1.222.562	1.228.335	1.232.902	1.236.389
Duitstaligen	77.527	77.751	77.972	78.148	78.269	78.357
Min 18 jarigen (excl. Duitst.) (DENAT)						
Referentietijdstip	30/06/2018	30/06/2019	30/06/2020	30/06/2021	30/06/2022	30/06/2023
Teldatum	31/08/2019	31/08/2019	raming	raming	raming	raming
Nederlandstalig	1.274.206	1.279.609	1.288.300	1.297.409	1.305.064	1.310.827
Franstalig	738.078	734.820	734.000	733.864	733.499	732.830
Brussel	275.478	276.046	277.437	278.719	279.575	280.052
Denataliteitscoëfficiënt	106,0624%	105,8106%	105,8369%	105,9168%	105,9455%	105,9197%
Verdeelsleutel Plantentuin						
Toestand	01/01/2014	01/01/2014	01/01/2014	01/01/2014	01/01/2014	01/01/2014
Vlaamse Gemeenschap	79,87013%	79,87013%	79,87013%	79,87013%	79,87013%	79,87013%

Begrotingsjaar	BO 2020		2021	2022	2023	2024
	2019 vermoedelijk	2020 initieel				
Frans Gemeenschap	20,12987%	20,12987%	20,12987%	20,12987%	20,12987%	20,12987%
Pendelaars naar BHG						
Vlaams Gewest	62,862%	62,742%	62,375%	62,017%	62,017%	62,017%
Waals Gewest	37,138%	37,258%	37,625%	37,983%	37,983%	37,983%
Belasting Staat						
Aanslagjaar	2019	2020				
Mededeling FOD Financiën	21/03/2019	19/09/2019				
Vlaams Gewest	30.874.163	31.218.609				
Waals Gewest	13.373.253	13.458.081				
Brussels H. Gewest	3.913.014	3.876.203				
Elasticiteit Vlaams Gewest	1,33000	1,33000				
Belasting Staat						
Aanslagjaar			2021	2022	2023	2024
Raming Departement FB			17/07/2019	17/07/2019	17/07/2019	17/07/2019
Vlaams Gewest			32.190.947	33.227.990	34.365.958	35.542.898
Waals Gewest			13.847.548	14.300.405	14.797.143	15.311.135
Brussels H. Gewest			4.039.388	4.188.069	4.350.770	4.519.791
Elasticiteit Vlaams Gewest			1,33000	1,33000	1,33000	1,33000
0 t.e.m. 18-jarigen						
Referentietijdstip			01/01/2021	01/01/2022	01/01/2023	01/01/2024
Teldatum			raming	raming	raming	raming
Vlaamse Gemeenschap	01/01/2019	01/01/2020	1.363.919	1.373.581	1.382.731	1.389.305
Frans Gemeenschap	1.348.068	1.354.779	777.611	777.660	777.594	777.113
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie	780.785	778.860	292.304	293.780	294.810	295.385
Duitstalige Gemeenschap	289.449	290.848	15.907	16.028	16.117	16.228
+80-jarigen						
Referentietijdstip			01/01/2021	01/01/2022	01/01/2023	01/01/2024
Teldatum			raming	raming	raming	raming
Vlaamse Gemeenschap	01/01/2019	01/01/2020	373.869	375.541	373.088	374.328
Frans Gemeenschap	359.932	367.868	167.231	166.414	163.584	162.089
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie	165.581	166.400	43.998	43.807	42.838	42.599
Duitstalige Gemeenschap	44.345	44.185	3.999	4.091	4.211	4.347
Fiscale uitgaven AJ 2015						
Mededeling FOD FIN	03/03/2017	03/03/2017				
Vlaams Gewest	1.790.368	1.790.368				
Waals Gewest	788.086	788.086				
Brussels H. Gewest	148.932	148.932				

Bijlage II De HRF-methode voor de aanrekening van de gewestelijke opcentiemen

Sinds de begrotingsaanpassing 2018 worden de bruto-opcentiemen geraamd met toepassing van de HRF-methode en niet langer volgens de methode van de getransactionaliseerde kas⁹. Omdat er na de inkohiering (versturen van aanslagbiljet) een betaaltermijn van 2 maanden volgt, moeten ook de kasinkomsten van januari en februari van begrotingsjaar $t+1$ worden aangerekend op het begrotingsjaar t ¹⁰.

Concreet worden in de benadering van de getransactionaliseerde kas in begrotingsjaar t de bedrijfsvoorheffing en de voorafbetalingen vervat in de gedurende dat begrotingsjaar t uitgestuurde inkohieringen (die dus op verschillende aanslagjaren kunnen slaan) alsook de door de FOD Financiën ontvangen bedragen in de periode maart van begrotingsjaar t tot en met februari van begrotingsjaar $t+1$ als op begrotingsjaar t ESR aanrekenbare gewestelijke opcentiemen beschouwd.

De methode van de getransactionaliseerde kas heeft evenwel als nadeel dat de grootte van de raming in sterke mate bepaald wordt door het verwachte inkohieringsritme van de FOD Financiën, waardoor de stabiliteit en de trendmatige evolutie van de begrote en gerealiseerde ontvangsten kan verstoord worden. Een versnelling of vertraging van het inkohieringsritme naar het jaareinde toe heeft immers een rechtstreekse impact op het uitvoeringscijfer van dat jaar. Om die reden wordt in de voorliggende begroting de HRF-methode toegepast. Bovendien gebeurt de evaluatie van het begrotingsresultaat door de HRF ook volgens deze HRF-methode.

Volgens de HRF-methode worden de aanrekenbare opcentiemen van het begrotingsjaar T bekomen door de som te maken van:

1. de 'voorschotten' met betrekking tot het aanslagjaar T die door de FOD Financiën tijdens het jaar T zelf aan het Vlaams Gewest zullen betaald worden. Het bedrag van de voorschotten is gebaseerd op de raming van de bruto-opcentiemen voor dat aanslagjaar T en houdt rekening met een (door de FOD Financiën) vooropgestelde innings- of voorschottencoëfficiënt (99,17% voor het aanslagjaar 2018; 99,37% voor het aanslagjaar 2019; 99,45% voor het aanslagjaar 2020);
2. de 'voorfinanciering' met betrekking tot vorige aanslagjaren begrepen in de kohieren tot en met december van het jaar T ;
3. de 'ontvangen bedragen' met betrekking tot vorige aanslagjaren ontvangen tot en met februari van het jaar $T+1$;
4. waarbij 2 en 3 verminderd worden met de in vorige begrotingsjaren aangerekende voorschotten, voorfinanciering en ontvangen bedragen.

De raming van de voorschotten van de bruto-opcentiemen volgens de HRF-methode vertrekt van de door de FOD Financiën op 19 september 2019 ter beschikking gestelde regionale bedragen van de belasting Staat en de bruto-opcentiemen voor het aanslagjaar 2020, verhoogd met de impact van de activerende maatregelen (10,6 miljoen euro). De

⁹ Zie 'Wegwijs in de bijzondere financieringswet: financiële middelenvoorziening voor Gemeenschappen en Gewesten na de zesde staatshervorming', <https://fin.login.kanooh.be/de-financi%C3%ABle-middelenvoorziening-voor-gemeenschappen-en-gewesten-na-de-zesde-staats-hervorming>.

¹⁰ De cijfers van de FOD Financiën van de maanden januari en februari omvatten, naast de door de FOD Financiën effectief ontvangen saldobetalingen in januari en februari, ook de bedrijfsvoorheffing en voorafbetalingen van de inkohieringen die uitgestuurd zijn in de loop van de maanden januari en februari. Die bedrijfsvoorheffing en voorafbetalingen slaan dus niet op inkohieringen van de vorige maanden november en december die in januari worden betaald of vereffend. De aan een Gewest toegewezen bedrijfsvoorheffing en voorafbetalingen begrepen in de kohieren van de maanden januari en februari wijst het INR niet toe aan het vorige maar aan het huidige begrotingsjaar.

raming voor de aanslagjaren 2021 tot en met 2024 werd door het departement FB opgesteld.

De raming van de totale voorfinanciering en ontvangen bedragen gaat uit van de door de FOD Financiën op 19 september 2019 ter beschikking gestelde regionale bedragen van de belasting Staat en de bruto-opcentiemen voor de aanslagjaren 2015 tot en met 2019 (situatie tot en met juni AJ+1), aangevuld met de gerealiseerde en nog te verwachten kohieren (de zogenaamde "staartkohieren"), voorfinanciering en ontvangen bedragen vanaf juli AJ+1.

De raming voor de aanslagjaren 2015 tot en met 2019 gaat bovendien uit van een inningspercentage van 99,66% voor het aanslagjaar 2015, 99,79% voor het aanslagjaar 2016 en 99,65% voor de volgende aanslagjaren. Deze inningspercentages vinden hun oorsprong in de tot en met juni 2019 gerealiseerde kohieren, voorfinancieringen en ontvangen bedragen met betrekking tot de aanslagjaren 2015 tot en met 2018, aangevuld met de nog te verwachten kohieren, voorfinanciering en ontvangen bedragen vanaf juli 2019.

Tabel B-2: Raming van de voorschotten

		AJ 2015	AJ 2016	AJ 2017	AJ 2018	AJ 2019	AJ 2020	AJ 2021	AJ 2022	AJ 2023	AJ 2024
Federaal voorschottenpercentage VS%	(1)	100,00%	98,72%	98,72%	99,17%	99,37%	99,45%	99,45%	99,45%	99,45%	99,45%
Voorschotten bruto-opcentiemen (bij BC; aan 100%)	(2)	7.465.579	7.617.636	7.691.801	7.572.212	7.705.756	7.778.160	8.033.911	8.292.726	8.576.729	8.870.459
Maatregel OPC: +30.000 VL aan het werk	(3)						10.678	10.678	10.678	10.678	10.678
Verhoogde voorschotten bruto-opcentiemen (bij BC; aan 100%)	(4)=(3)+(2)	7.465.579	7.617.636	7.691.801	7.572.212	7.705.756	7.788.837	8.044.589	8.303.404	8.587.407	8.881.137
Voorschotten bruto-opcentiemen (bij BC; aan VS%)	(5)=(4)*(1)	7.465.579	7.520.131	7.593.346	7.509.363	7.657.210	7.745.999	8.000.343	8.257.735	8.540.176	8.832.291
Voorschotten fiscale uitgaven (bij BC; aan 100%)	(6)	1.864.441	1.856.487	1.882.425	1.848.232	1.763.491	1.819.877	1.721.370	1.714.180	1.710.920	1.714.715
Voorschotten fiscale uitgaven (bij BC; aan VS%)	(7)=(6)*(1)	1.864.441	1.832.724	1.858.330	1.832.892	1.752.381	1.809.868	1.711.902	1.704.752	1.701.510	1.705.284
Voorschotten netto opcentiemen (aan VS%)	(8)=(5)-(7)	5.601.138	5.687.406	5.735.016	5.676.471	5.904.829	5.936.131	6.288.441	6.552.983	6.838.666	7.127.007

Bron: FOD Financiën, departement FB waarbij de bedoelde gegevens betrekking hebben op de ramingen van de FOD Financiën die bij de federale begrotingscontrole van het betrokken jaar werden opgesteld (en voor 2020 de federale begrotingsopmaak), aangevuld met ramingen van het departement FB vanaf 2021

Tabel B-3: Raming van de afrekeningen

		AJ 2015	AJ 2016	AJ 2017	AJ 2018	AJ 2019	AJ 2020	AJ 2021	AJ 2022	AJ 2023	AJ 2024
Verwachte bruto-opcentiemen per AJ (tem juni AJ+1) aan 100%	(1)	7.613.907	7.653.814	7.671.932	7.657.884	7.728.773	7.788.837	8.044.589	8.303.404	8.587.407	8.881.137
toestand		def	def	def	def	BO 20	BO 20	BO 20	BO 20	BO 20	BO 20
Toevoegen van staart = kohieren netto-opcentiemen vanaf juli AJ+1	(2)	52.691	45.477	63.158	53.883	53.883	53.883	53.883	53.883	53.883	53.883
Optrekken basis netto-opcentiemen obv uitvoeringscijfers AJ 2018 tem juni 2019	(3)				0	0					
Totaal verwachte bruto-opcentiemen per AJ aan 100%	4)=(3)+(2)+(1)	7.666.599	7.699.291	7.735.090	7.711.767	7.782.656	7.842.720	8.098.471	8.357.286	8.641.290	8.935.019
yoy			32.692	35.799	-23.323	70.889	60.064	255.751	258.815	284.003	293.730
Verwachte fiscale uitgaven per AJ (tem juni AJ+1) aan 100%	(5)	1.792.441	1.789.202	1.776.488	1.755.471	1.736.068	1.729.789	1.721.370	1.714.180	1.710.920	1.714.715
toestand		def	def	def	def	BO 20	BO 20	BO 20	BO 20	BO 20	BO 20
Toevoegen van staart? Nee, zit reeds in de staart aan netto-opcentiemen	(6)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal verwachte fiscale uitgaven per AJ aan 100%	(7)=(5)+(6)	1.792.441	1.789.202	1.776.488	1.755.471	1.736.068	1.729.789	1.721.370	1.714.180	1.710.920	1.714.715
yoy			-3.239	-12.714	-21.017	-19.403	-6.279	-8.419	-7.190	-3.260	3.794
Totaal verwachte netto-opcentiemen per AJ aan 100% (= kohieren van de monitorin	(8)=(4)-(7)	5.874.158	5.910.089	5.958.602	5.956.296	6.046.587	6.112.931	6.377.101	6.643.106	6.930.369	7.220.305
yoy			35.932	48.513	-2.306	90.291	66.344	264.170	266.005	287.263	289.935

		2015	2016	2017	2018	2019
AJ 2015						
(realisaties)	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2015 in 2015	5.601.138				
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2015 (100%)					5.874.158
	inclusief staartkohieren					
	Gerealiseerde ontvangsten AJ 2015 tem februari T+1 (inclusief FU BNI)					
	Luik voorfinancieringen tem december T					
	Spreiding voorfinancieringen					
	HRF voorfinancieringen	2.720.983	2.687.267	0	0	0
	Luik ontvangen bedragen tem februari T+1					
	Spreiding ontvangen bedragen					
	HRF ontvangen bedragen	51.635	364.059	23.736	3.993	643
	Totale ontvangsten AJ 2015 tem februari T+1 (voorfin tem dec + ontv bedragen tem feb)		5.823.943	5.847.680	5.851.673	5.852.316
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2015		222.805	23.736	3.993	643

		2016	2017	2018	2019	2020
AJ 2016						
(realisaties)	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2016 in 2016	5.687.406				
(ramingen)	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2016 (100%)					7.699.291
	inclusief staartkohieren					1.789.202
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2016 (100%)					5.910.089
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2016 (100%)					
	Verwachte ontvangsten AJ 2016 tem februari T+1 (inclusief FU BNI)					
	Luik voorfinancieringen tem december T					
	Spreiding voorfinancieringen					
	HRF voorfinancieringen	2.652.559	2.871.601	1.893	17	0
	Luik ontvangen bedragen tem februari T+1					
	Spreiding ontvangen bedragen					
	HRF ontvangen bedragen	75.292	267.948	20.821	4.791	646
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2016 tem februari T+1		5.867.400	5.890.114	5.894.921	5.895.567
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2016		179.994	22.714	4.807	646

			2017	2018	2019	2020	2021
AJ 2017	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2017 in 2017	(1)	5.735.016				
(realisaties)	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2017 (100%) inclusief staartkohieren	(2)					7.735.090
(ramingen)	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2017 (100%)	(3)					1.776.488
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2017 (100%)	(4)=(2)-(3)					5.958.602
	Verwachte ontvangsten AJ 2017 tem februari T+1 (inclusief FU BNI)						
	Luik voorfinancieringen tem december T	(5)					
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2017)	(6)					
	HRF voorfinancieringen	(7)	3.282.236	2.255.414	3.541	17	0
	Luik ontvangen bedragen tem februari T+1	(8)					
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2017)	(9)					
	HRF ontvangen bedragen	(10)	103.530	262.988	22.200	4.835	651
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2017 tem februari T+1	(11)=(7)+(10)		5.904.169	5.929.910	5.934.761	5.935.412
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2017	(12)=(11)-(1)		169.153	25.741	4.851	651

			2018	2019	2020	2021	2022
AJ 2018	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2018 in 2018	(1)	5.676.471				
(realisaties)	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2018 (100%) inclusief staartkohieren	(2)					7.711.767
(ramingen)	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2018 (100%)	(3)					1.755.471
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2018 (100%)	(4)=(2)-(3)					5.956.296
	Verwachte ontvangsten AJ 2018 tem februari T+1						
	Luik voorfinancieringen tem december T	(5)					
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2017)	(6)					
	HRF voorfinancieringen	(7)	3.216.427	2.322.018	3.543	17	0
	Luik ontvangen bedragen tem februari T+1	(8)					
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2017)	(9)					
	HRF ontvangen bedragen	(10)	118.321	252.022	22.240	4.837	652
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2018 tem februari T+1	(11)=(7)+(10)		5.908.787	5.934.569	5.939.423	5.940.074
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2018	(12)=(11)-(1)		232.316	25.782	4.854	652

AJ 2019 (ramingen)			2019	2020	2021	2022	2023
Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2019 in 2019	(1)		5.904.829				
Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2019 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.782.656
Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2019 (100%)	(3)						1.736.068
Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2019 (100%)	(4)=(2)-(3)						6.046.587
Verwachte ontvangsten AJ 2019 tem februari T+1							
Luik voorfinancieringen tem december T	(5)						93,00%
Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2017)	(6)		59,23%	40,70%	0,06%	0,00%	0,00%
HRF voorfinancieringen	(7)=(4)*(5)*(6)		3.330.702	2.288.718	3.593	17	0
Luik ontvangen bedragen tem februari T+1	(8)						6,65%
Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2017)	(9)		26,11%	66,90%	5,61%	1,22%	0,16%
HRF ontvangen bedragen	(10)=(4)*(8)*(9)		105.058	269.209	22.557	4.906	661
Totale verwachte ontvangsten AJ 2019 tem februari T+1	(11)=(7)+(10)			5.993.687	6.019.837	6.024.760	6.025.421
Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2019	(12)=(11)-(1)			88.858	26.150	4.923	661

AJ 2020 (ramingen)			2020	2021	2022	2023	2024
Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2020 in 2020	(1)		5.936.131				
Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2020 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.842.720
Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2020 (100%)	(3)						1.729.789
Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2020 (100%)	(4)=(2)-(3)						6.112.931
Verwachte ontvangsten AJ 2020 tem februari T+1							
Luik voorfinancieringen tem december T	(5)						93,00%
Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2017)	(6)		59,23%	40,70%	0,06%	0,00%	0,00%
HRF voorfinancieringen	(7)=(4)*(5)*(6)		3.367.247	2.313.830	3.633	17	0
Luik ontvangen bedragen tem februari T+1	(8)						6,65%
Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2017)	(9)		26,11%	66,90%	5,61%	1,22%	0,16%
HRF ontvangen bedragen	(10)=(4)*(8)*(9)		106.211	272.162	22.804	4.960	668
Totale verwachte ontvangsten AJ 2020 tem februari T+1	(11)=(7)+(10)			6.059.450	6.085.887	6.090.864	6.091.533
Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2020	(12)=(11)-(1)			123.319	26.437	4.977	668

			2021	2022	2023	2024	2025
AJ 2021	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2021 in 2021	(1)	6.288.441				
(ramingen)	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2021 (100%) inclusief staartkohieren	(2)					8.098.471
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2021 (100%)	(3)					1.721.370
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2021 (100%)	(4)=(2)-(3)					6.377.101
	Verwachte ontvangsten AJ 2021 tem februari T+1						
	Luik voorfinancieringen tem december T	(5)					93,00%
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2017)	(6)	59,23%	40,70%	0,06%	0,00%	0,00%
	HRF voorfinancieringen	(7)=(4)*(5)*(6)	3.512.762	2.413.822	3.790	18	0
	Luik ontvangen bedragen tem februari T+1	(8)					6,65%
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2017)	(9)	26,11%	66,90%	5,61%	1,22%	0,16%
	HRF ontvangen bedragen	(10)=(4)*(8)*(9)	110.801	283.924	23.790	5.174	697
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2021 tem februari T+1	(11)=(7)+(10)		6.321.309	6.348.889	6.354.081	6.354.778
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2021	(12)=(11)-(1)		32.868	27.580	5.192	697

			2022	2023	2024	2025	2026
AJ 2022	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2022 in 2022	(1)	6.552.983				
(ramingen)	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2022 (100%) inclusief staartkohieren	(2)					8.357.286
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2022 (100%)	(3)					1.714.180
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2022 (100%)	(4)=(2)-(3)					6.643.106
	Verwachte ontvangsten AJ 2022 tem februari T+1						
	Luik voorfinancieringen tem december T	(5)					93,00%
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2017)	(6)	59,23%	40,70%	0,06%	0,00%	0,00%
	HRF voorfinancieringen	(7)=(4)*(5)*(6)	3.659.289	2.514.509	3.948	19	0
	Luik ontvangen bedragen tem februari T+1	(8)					6,65%
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2017)	(9)	26,11%	66,90%	5,61%	1,22%	0,16%
	HRF ontvangen bedragen	(10)=(4)*(8)*(9)	115.423	295.767	24.782	5.390	726
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2022 tem februari T+1	(11)=(7)+(10)		6.584.987	6.613.717	6.619.126	6.619.852
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2022	(12)=(11)-(1)		32.004	28.730	5.409	726

AJ 2023			2023	2024	2025	2026	2027
(ramingen)	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2023 in 2023	(1)	6.838.666				
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2023 (100%) inclusief staartkohieren	(2)					8.641.290
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2023 (100%)	(3)					1.710.920
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2023 (100%)	(4)=(2)-(3)					6.930.369
	Verwachte ontvangsten AJ 2023 tem februari T+1						
	Luik voorfinancieringen tem december T	(5)					93,00%
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2017)	(6)	59,23%	40,70%	0,06%	0,00%	0,00%
	HRF voorfinancieringen	(7)=(4)*(5)*(6)	3.817.525	2.623.242	4.118	20	0
	Luik ontvangen bedragen tem februari T+1	(8)					6,65%
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2017)	(9)	26,11%	66,90%	5,61%	1,22%	0,16%
	HRF ontvangen bedragen	(10)=(4)*(8)*(9)	120.414	308.557	25.854	5.623	758
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2023 tem februari T+1	(11)=(7)+(10)		6.869.737	6.899.709	6.905.352	6.906.110
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2023	(12)=(11)-(1)		31.071	29.972	5.643	758

Finaal worden de volgens de HRF-methode aanrekenbare ontvangsten bekomen door de som te maken van de voorschotten en de kasmatige afrekeningen die zich in hetzelfde begrotingsjaar situeren.

Tabel B-4 toont per aanslagjaar de voorschotten van de bruto-opcentiemen en de simulatie van de kasmatige afrekeningen. De in deze tabel gebruikte inningspercentages zijn gebaseerd op de geciteerde uitvoeringscijfers voor de aanslagjaren 2015 tot en met 2018.

Tabel B-4: Bruto-opcentiemen volgens HRF-methode¹¹ (in duizend euro)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Voorschotten bruto-opcentiemen AJ	7.465.579	7.520.131	7.593.346	7.509.363	7.657.210	7.745.999	8.000.343	8.257.735	8.540.176	8.832.291
Afrekeningen AJ 2015		222.805	23.736	3.993	643					
Afrekeningen AJ 2016			179.994	22.714	4.807	646				
Afrekeningen AJ 2017				169.153	25.741	4.851	651			
Afrekeningen AJ 2018					232.316	25.782	4.854	652		
Afrekeningen AJ 2019						88.858	26.150	4.923	661	
Afrekeningen AJ 2020							123.319	26.437	4.977	668
Afrekeningen AJ 2021								32.868	27.580	5.192
Afrekeningen AJ 2022									32.004	28.730
Afrekeningen AJ 2023										31.071
Totaal volgens HRF definitie	7.465.579	7.742.935	7.797.076	7.705.223	7.920.717	7.866.137	8.155.318	8.322.615	8.605.398	8.897.952

¹¹ De HRF-methode houdt uiteindelijk ook rekening met een verondersteld inningspercentage (hier: 99,66% voor aanslagjaar 2015; 99,79% voor aanslagjaar 2016 en 99,65% voor de volgende aanslagjaren).